

naša luč

1974

4

IDRIJA

je staro rudarsko mesto med hribi, ob prehodu alpskega predgorja v kraški svet, znano po rudniku živega srebra. Ogle dati si je vredno rudniške narave in rudarske hiše, stari grad z muzejem, kjer je poseb-

cerkva v dve nadstropji, župna cerkev na Šutni, frančiškanska v mestu in Žale z grobom pesnika Medveda.

SV. LENART V SLOVENSKIH GORICAH

je središče Slovenskih goric

novami. Nekaj posebnega je srednjeveško mestno jedro z delom obzidja, Glavnim trgom in slikovitim Bregom nad Krko. Kapiteljska cerkev gospoduje vrh griča, v njej je znamenita Tintorettova oltarna slika sv. Miklavža. Vredno je stopiti tudi v frančiškansko cerkev, v Dolenjski muzej v nekdanji Križatiji, v Ragov log onstran Krkinega okljuka in v grad Grm.

abeceda slovenije

no zanimiv stroj „kumšt“, ki je nekdanj črpal vodo v rudniku iz globine 200 do 300 metrov, stavbo rudniškega gledališča, stavbo prve slovenske realke in čipkarsko šolo.

JEZERSKO

je gorski klimatski kraj s široko razloženimi kmetijami po dolini in terasah med Kamniškimi Alpami in Karavankami. Zanimivosti so: visokogorska pokrajina, ledeniški dolini Makedkova in Ravenska Kočna ter vrhovi Grintavcev pod njima, vrelc mineralne vode pri Anku, zajezitveno jezerce, alpske kmečke hiše, stara cerkev sv. Ožbolta v bregu in ovčarski bal.

KAMNIK

je staro mesto v slikoviti legi ob izstopu Bistrice izmed hribovja v Kamniško ravnino. Zanimiv je Mali grad na skalnem griču sredi mesta, romanska

na položni terasi nad pritoki Pesnice, med sadovnjaki, travniki, gozdovi in vinogradi. Zanimiv je nagnjeni trg, pa več starinskih hiš, mogočna stara cerkev in razna znamenja.

METLIKA

leži ob vznožju Gorjancev, blizu Kolpe in hrvaške meje, in je pomembno kulturno žarišče Bele krajine. Vsekakor kaže obiskati grad nad dolino Obrha z belokranjskim muzejem, obrambni stolp „stara šola“, mestno hišo, komendo, proštijo, župno cerkev, vrsto hiš nad Bojico, Martinovo cerkev, veliko vinsko klet in zidanico na Veselici.

NOVO MESTO

se po pravici imenuje metropola Dolenjske. Mesto leži na križišču pomembnih smeri v okljuku Krke in je tržišče široke kmetijske okolice s precejšnjo industrijo in prosvetnimi usta-

SV. OŽBALT OB DRAVI

je vas v tesnem delu Dravske doline, kjer stoji hidroelektrarna in se k reki spuščajo „grabe“ s Kozjaka.

PIRAN

je slikovito obmorsko mesto na skrajnem zahodnem rtu Koprškega primorja, pomembno pomorsko, ribiško in kulturno središče in letovišče. Zanimivosti je na pretek: punta (stari del mesta ob Madoninem rtu s svetilnikom in kapelo), tesne ulice pod oboki, izrazite srednjemorske hiše s starinskimi vrati in okni, Tartinijev trg s prenovljeno „beneško“ hišo, stolnica s slokim zvonikom, mestno obzidje, akvarij in pristanišče.

ROGAŠKA SLATINA

je slovito, lepo urejeno zdravilišče in letovišče v stikališču dveh dolinic z dolino Sotle. Najbolj znani so pač slatinski vrelci Tempel, Styria in Donat, urejeni kot kopališča, pitne kure, „ogljikove kopeli“, odprt plavalni bazen, polnilnica steklenic. Privlačna je tudi gričevnata gozdnata okolica, katere obrise oplešajo od povsod vidna koničasta Rogaška ali Donačka gora, imenovana tudi slovenski „Rigi“.

Slika na naslovni strani:

Od „žegna“ — v Bohinjski Srednji vasi gredo.

Bog živi ves slovenski svet!

Ob 125-letnici Prešernove smrti je napisal prof. Jože Peterlin v goriško-tržaškem „Katoliškem glasu“ uvodnik, iz katerega ponatiskujemo glavne misli.

Prva misel, ki nam jo Prešeren izročja, je ta, naj ljubimo svojo zemljo, tako kot jo je ljubil on. Tisto Gorenjsko z jezeri in gorami, pa reke in polja, gozdove in vasi za polji in cerkvice v vaseh. In svoje ljudi, ki govore isti jezik kot mi in pojejo isto pesem z nami.

Prešeren je odšel zgodaj od doma v večja in manjša mesta, toda hrepenenje ga je klicalo vedno v rodni kraj. Zato je svojemu rodnemu kraju izrekel najlepši pozdrav in obenem izrazil v tem najglobljo bolečino, da je odšel od doma.

Prešeren je nosil domovino v srcu, kamorkoli ga je vodila pot. Domači kraji in domači ljudje so mu najbližji, naš slovenski svet je zanj najčudovitejši, usoda slovenskih ljudi je zanj največja skrb. To vse govori iz njegovih pesmi.

Prešeren majhnosti slovenskega sveta ni zamenjal za velikost drugih, večjih narodov. To je druga misel.

Za časa Prešerna se je pojavilo gibanje (Ilirizem), ki je hotelo skupni jezik za južne Slovane. S tem bi se stopila tudi slovenska narodna osebnost s Hrvati in še drugimi Slovani v eno samo enoto. Prešeren je to ponudbo Stanka Vraza zavrnil. Rajši je ostal majhen člen narodov. Rajši je imel svoj jezik, čeprav bo v njem bralo manj ljudi njegove pesmi, kot pa da bi žrtvoval svoj jezik in svojo narodnost na račun veličine.

Morda smo kdaj v precepu, da bi bili rajši pripadniki kakih večjih narodov. Morda se nam ponuja priložnost kje daleč od doma, da bi svoje poreklo prodali za skledo leče. Ne bomo srečni, če to storimo. Ostanimo to, kar smo po svojem rodu. Ostanimo zvesti svoji materi in očetu, čeprav pripadniki malega naroda, a naroda, ki ima tudi svoje poslanstvo in svojo nalogo na tem koščku zemlje, ki nam jo je Bog dal.

Naša vez je materina beseda. Ali nam pesnik iz Vrbe ne kaže na lastnem zgledu, kako je treba svoj jezik ljubiti? Ko je zavrnil ilirščino, je v čudovitem jeziku zapel pesem in s tem pokazal, da je mogoče najgloblja čustva in doživetja izpovedati tudi v slovenščini.

Če nam kdaj zmanjkuje izraz, ker nas je usoda morda zanesla daleč od rodne doma, morda v povsem neslovensko okolje, poiščimo brata in sestro po krvi in se pogovorimo z njima po domače. Doma pa vzemimo v roke slovensko knjigo, da bomo poživil in obogatili izražanje in obudili morda pozabljeno besedo.

In bodimo strpni drug do drugega prav po Prešernovem naročilu! Iz tega naročila strpnosti raste zavest naše narodne skupnosti. Prav Prešernov spominski dan je naš narodni praznik. Slovenci v Ljubljani in drugod po Sloveniji se spominjajo velikega genija. Enako Slovenci v Celovcu, Gorici in Trstu, pa v Rimu, in Slovenci v Buenos Airesu ter Clevelandu, enako v Avstraliji in povsod, kjer žive naši rojaki. Prešeren nas povezuje, nas združuje in ob njegovi veličini čutimo ponos, da smo sinovi in hčere istega naroda, kot je on.

V naših slovenskih skupnostih živimo in zajemajmo iz duhovne dediščine našega velikega pesnika. Tako bomo ohranili tisto, kar je tudi on gradil in v kar smo rasli dolga stoletja: n a r o d !

naša luč

1974 4

mesečnik
za slovence
na tujem
leto 23
april 1974

Ureja uredniški odbor.
Odgovorni urednik:
Dr. Janez Hornböck.

Založba: Družba sv. Mohorja v Celovcu.
Tisk: Tiskarna Družbe sv. Mohorja v Celovcu.
Izhaja vsak mesec razen julija in avgusta.

Naročnina:

Anglija	2 angl. f.
Avstrija	70 šil.
Belgija	170 bel. fran.
Francija	17 f. fran.
Italija	2000 lir
Švica	15 š. fran.
Nizozemska	11 n. gold.
Nemčija	14 n. mark
Švedska	17 š. kron
Avstralija	4,5 av. dol.
Kanada	6 kan. dol.
ZDA	6 am. dol.

Razlika v cenah je pogojena zaradi neenakih poštnin v posameznih državah in različnih deviznih preračunavanj.
Naročnike sprejemajo poverjeniki in uprava „Naša luč“.

Uredništvo in uprava:
Viktringer Ring 26,
A-9020 Klagenfurt,
Austria.

Printed in Austria

—tudi doma teče življenje naprej—

„KMEČKA OH CET“

Letošnja, jubilejna — deseta „kmečka ohcet“ bo v Ljubljani od 20. do 26. maja. Sodelovalo bo 17 parov s skupinami narodnih in folklornih skupin iz raznih krajev in držav. Fantovščino bodo imeli v Domžalah in Mengšu za dekleta, v Ptuj za fante. V Ribnici bodo „prevažali nevestino balo“. Sprevod v kočijah in narodnih nošah jih bo spremljal k poroki na ljubljanski magistrat. V Savljah pa bo „posavsko štehanje“. Po zaključku se novoporočenci odpeljejo na počitnice na morje.

KURENTOVANJE

Kljub temu da Ptujčani letos nismo imeli za svojo prireditel lepega vremena, je bila vsa Štajerska ob njihovem prazniku zelo razgibana. V povorkah je nastopilo 16 etnografskih in 41 karnevalskih skupin ter okoli 1500 drugih pustnih likov. Vsekakor so bili najbolj dejavni Markovčani. Povorke in posamezne nastope skupin je spremljalo več godb na pihala in domačih godcev. Organizacija in gostinstvo sta dobro opravili svojo nalogo, tako da je pustno razpoloženje bilo na višku. Tudi po drugih krajih Slovenije je bilo v pustnih dneh vse živo, ko so mladi in stari prišli na svoj račun.

„LETO SVETNIKOV“

Pred kratkim je izšla četrta knjiga „Leto svetnikov“. S tem je dokončana velika zbirka življenjepisov velikih ljudi. Vsakdo, ki jih prebira, dobi v njih mnogo spodbud za nadaljnjo pot v življenje. Zbirko je začel izdajati pokojni Maks Miklavčič. Kot zgodovinar je imel izostren čut za stvarnost in prav po tem se zbirka odlikuje.

NAFTOVOD

Predstavniki Jugoslavije, ČSSR in Madžarske so na otoku Krku podpisali pogodbo o gradnji jugoslovanskega naftovoda, ki bo povezan z Madžarsko in Českoslovaško. Njehov začetek bo v Omišlju na Krku in bo povezoval vse jugoslovanske rafinerije nafte.

Dolg bo 735 km, veljal 350 milj. dolarjev in bo dograjen l. 1980.

NOVA STANOVANJA

Slovenska gradbena podjetja so lani dogradila 4685 stanovanj ali okoli 1000 manj kot leto prej. Največ novih stanovanj beležijo v občini Ljubljana—Bežigrad (408), najmanj (eno) v ljutomerski občini.

PROMETNE NESREČE

V februarju, najkrajšem mesecu, je na slovenskih cestah zgubilo življenje 30 ljudi (lani 28). Med njimi je bilo 12 pešcev, šest voznikov osebnih avtomobilov, trije kolesarji, voznik avtobusa, kombija, trije potniki v avtomobilu, potnik v tovornjaku, voznik mopeda, motorist in traktorist.

VISOKONAPETOSTNO OMREŽJE

Predstavniki savskih elektrarn in inženirskega biroja iz Ljubljane so podpisali pogodbo za projektiranje in gradnjo visokonapetostnega omrežja, ki poteka od Podloga pri Šoštanju do Ljubljane. To je začetek velikega gospodarskega načrta, ki bo slovenske potrošnike povezal z vsem jugoslovanskim omrežjem. S tem bo preskrba elektrike v glavnem zagotovljena.

VZGOJNE POSVETOVALNICE

V Sloveniji je 30.000 otrok in mladostnikov v starosti od 5. do 19. leta, ki bi potrebovali specializirano vzgojno-svetovalno obravnavo. Vsak 15. otrok je dedno ali psihološko obremenjen z negativnimi lastnostmi. Načrtujejo perspektivni načrt za vzgojne posvetovalnice. Do 1990 naj bi imeli 25 organizacijskih enot vzgojno-posvetovalne službe v 18 krajih. Prav tako imajo v načrtu več vzgojnega dela v srednjih šolah in s sodelo-

Slike od zgoraj navzdol: Dekle pri statvah. — Radovljica, mesto na robu Gorenjske ravnine; levo v ozadju Triglav (2863 m). — Župna cerkev v Slovenski Bistrici, starem mestu pod Pohorjem.

Izpahnjenca na kraški hiši

Kraška domačija

vanjem staršev. Analiza obiskovalcev kina kaže, da so najštevilnejši obiskovalci prav mladostniki. Od programa zelo zavisi nadaljnji razvoj in usmeritev v življenje.

PODZEMELJSKE JAME

V Sloveniji in na Tržaškem krašu ter v Benečiji je blizu 150 raziskanih jam: na Tržaškem in v Benečiji 50, v Slovenskem primorju 26, v slov. delu Istre 6, v Pivški kotlini 19, na Gorenjskem 12, na Štajerskem 12, Dolenjskem 21 in

dve na Koroškem. V vseh teh jamah so našli ostanke, ki pričajo, da so v teh votlinah nekoč našli zavetje in dom naši predniki. Največ jamskih najdb je iz bakrene dobe (l. 3500—2000 pr. Kr.) in rimske ter staroslovanske najdbe. Najbolj poznane so Potočka zijaka na Olševi, Ajdovska jama pri Brežicah, Ciganska jama nad Podnartom in Jarčja jama na Vipavskem.

*

AJDOVŠČINA. — V občini je precej zapuščenih šol, ki so jih morali zapreti zaradi premajhnega števila otrok ali pa zanje ni bilo učnih moči. Trenutno so popolno-

ma zaprta vrata šol v Lozicah, na Kovku, Slapu, v Podragi, Ložah, Planini in Stomažu. Le v dveh od njih stanujejo, ostale pa zapuščne samevajo in počasi razpadajo.

BRNIK. — Zaradi modernizacije in razširitve zagrebškega letališča bo to letališče od 24. junija do 26. avgusta zaprto za civilni letalski promet. Preusmerili ga bodo na ljubljansko letališče Brnik.

(Dalje na 10. strani)

recimo bobu bob!

Ali bo sedaj med energetske krizo še teže razsvetliti temne posle?

Boljši ljudje se peljejo, preprosti ljudje pa hodijo — boljši bodočnosti naproti.

Ta bo polagal račune, so mislili naivneži. In jih je res polagal na svoj konto.

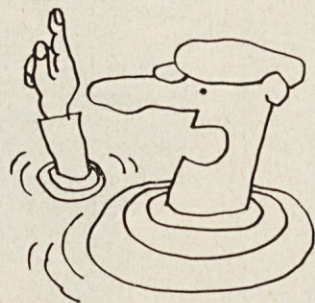
Nekateri naj ostanejo kar pri besedah, bo manj škode.

Z vsakim dnem smo pametnejši za eno rešitev in bogatejši za tri nove probleme.

Dokazali smo, da je ljudem lažje napolniti ušesa kot usta.

Čudno je, da imajo komolčarji največkrat strgane hlače na kolenih.

Če znova začneš delati neumnosti, to še ne pomeni, da si zopet mlad.

Z. Olajčić

kdo je Jezus Kristus danes?

Kdo je Jezus Kristus? Uredništvo francoske revije La vie catholique (Katoliško življenje) je stavilo to vprašanje svojim bralcem. V enem tednu je nanj odgovorilo pet sto bralcev z vseh koncev Francije in iz vseh slojev: študent-

je in babice, samski ljudje in matere, inženirji in delavci, kmetje in zdravniki.

Med odgovori je prišla tudi navadna vizitka. Poslala jo je bila bralka iz kraja Vendée. Na vizitki so stale tri besede: „On je vse.“ Ta odgovor je bil obenem kratek povzetek mnogih pisem. Vsi, ki so pisali, verujejo, da Kristus živi: vanj so stavili vse svoje življenje.

V naslednjem priobčujemo nekatere odgovore.

BRALEC iz Versaillesa:

Podoben je bil enemu teh Arabcev, ki jih srečujem na ulici, ne bolj ne manj slab na oči, a s pogledom, skozi katerega je sijalo njegovo božanstvo. Jezusov pogled! Kdaj pa kdaj sanjam o po-

Na Genezareškem jezeru

gledu najboljših oseb, ki jih poznam, o pogledu najbolj bistrega, najbolj nadarjenega človeka..., pa najdem le zelo oddaljeno predstavo o globočini, dobroti, moči njegovega pogleda.

NEZNANI BRALEC:

Odgovoriti o tem, kdo je Kristus, v 30 vrsticah, je isto, kot hoteti opisati stvarjenje sveta v kratkem telegramu.

MATI iz Nimesa:

On je tisti, ki je stoo odstotno človeški. Je član družine. Gre na svatbo kot ves svet. Joče nad svojim mrtvim prijateljem. Ima nekoga, ki ga bolj ljubi. Toži nad svojimi prijatelji in jih prosí pomoči. Upre se trpljenju. Pusti, da množica nanj navali. Sklanja se nad otroki, bolniki, ženskami dvomljivega življenja, tujci, ki so dedni sovražniki njegove rase. Jé pri ljudeh, ki so na slabem glasu. Nima stanovskih ali poklicnih predsodkov.

A on je tudi tisti, katerega govorica ni posajena z rožicami („Pobeljeni grobovi, kačja zalega!“). Tisti, ki ne tveži zgodbic. Tisti, ki zahteva vse, ki izpljune mlačne, ki naredi v templju „polom“, ko narežene kramarje, ki ne ljubi dvoličnosti, ki nas uči, da gledamo z novim očesom, ki postavi na glavo vrednotno lestvico, ki nas ne neha klicati na odgovor, ki nas priganja.... Ne dovoli nam, da bi si nataknili copate.

NEZNANA BRALKA:

On je vse v mojem življenju. V trdem, pokvarjenem, sovražnem, bistveno nepopolnem svetu je on uspeli, popolni, živi in danes živeti.

BRALEC iz pariške okolice:

To je tisti prijatelj, ki ga čutim vsak dan življenja, ki je bil tu, ko sem izgubil svojo ženo, ki je nenadoma umrla, in tudi tedaj, ko se je nekaj mesecev zatem eden mojih otrok smrtno ponesrečil.

(Dalje na str. 9)

Gospod, nauči nas moliti!

Ježusa so prijeli na kraju, kjer je molil. To je bilo v tistem oljčnem nasadu na pobojšču nasproti mesta. Vedel je, kaj se bo zgodilo, in je med molitvijo hudo trpel. Svojim učencem je dejal: „Moja duša je žalostna do smrti.“ In njegov pot je postal kakor kaplje krvi, ki so tekle na zemljo.

V trenutku, ko Ježusa primejo, je miren. Juda, ki ga je Ježus ljubil in izbral, je primaknil obraz, na katerem je poznal vsako potezo, k svojemu in ga poljubil.

Podoba, kako so Ježusa prijeli, je boleča. Ne kaže nam: tu je Ježus s svojimi, tam njegovi sovražniki, temveč: tu je Ježus čisto sam, njemu nasproti pa njegovi sovražniki, ki jih vodi eden od njegovih. Drugi njegovi zbežijo.

Ježus je apostolom napovedal, da jih bodo postavljali pred sodišče, da bi tam javno pričevali o njem. Zdad pa Ježus sam kot prvi stoji pred sodiščem in pričuje.

Pred velikim zborom ga vprašajo: „Ali si ti Odrešenik, sin Najvišjega?“ Ježus pravi: „Sem. In videli boste Sina človekovega sedeti na desnici Vsemogočnega in priti na oblakih neba.“

Prav isto pričuje Ježus pred rimskim namestnikom Pilatom, ki je dobil proces v roke: „Moje kraljestvo ni od tega sveta... Kralj sem. Za to sem rojen in za to sem prišel na svet, da pričam resnico. Vsak, kdor je iz resnice, posluša moj glas.“

Izobraženi mož Pilat pravi: „Kaj je resnica?“ in ga izroči surovim vojakom, ki se za šalo igrajo kralja z njim. Po bičanju sledé udarci s šibami, nato ga ogrejejo v škrlaten plašč, mu posadijo krono iz trnovih vejic na glavo in mu dajo v roke trs namesto žezla.

Medtem ko je Ježus v sodni dvorani pričeval, ga je Peter zatajil. Juda se je obesil.

Iz ječe in sodne dvorane so Ježusa odpeljali v smrt. Smrtna obsodba je bila izvršena na nekoliko vzdignjenem morišču, nedaleč od mesta, na Golgoti.

Šin človekov je umrl po nečloveški smrtni kazni križanja, ki jo je rimska država kot najbolj grozovito uporabljala večinoma le pri usmrčanju sužnjem. Potem ko je tri ure visel na križu, je popoldne ob treh umrl. Glasno je zaklical. Ni kar ugasnil, ostal je do zadnjega pri jasni zavesti: sam je daroval svoje življenje.

Dopolnjen je smrtni krst, za katerega je bil v Jordanu posvečen ta božji hlapec; krst, katerega se je bal in po katerem je hrepenel. Božje kraljestvo je prišlo z njegovo krvjo.

In od tega trenutka nam je dano tudi znamenje križa. Kot senčni obris stoji pred večernim nebom, ki se vedri. Odslej bo križ spreminjal svet. Tega tedaj seveda še nihče ni mogel videti. Golgota je bila vzpetina, ki je zbujala gnus pred trupli in umirajočimi: kraj lobanj.

Nad znamenjem križa, na katerem visi Ježusovo truplo, je znameniti napis, ki je bil mišljen kot trpka človeška ironija, pa je postal odrešilna božja ironija: Ježus Nazareški, kralj Judov.

„Resnično, ta človek je bil božji Sin,“ je rekel stotnik, ki je imel stražo.

Usmrčene bi bili morali brez mrliškega obreda in pogreba vreči v skupno jamo. S pogumnim nastopom Jožefa iz Arimateje, plemenitega svétnika, so izprosilí od Pilata Ježusovo truplo in ga položili v nov, v skalo vsekan grob.

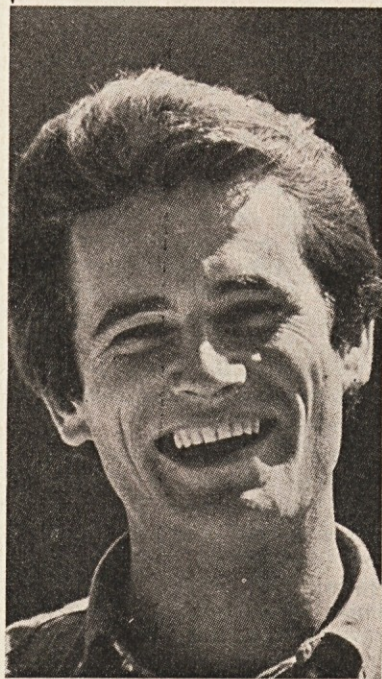
Po Holandskem katekizmu

vital vider:

zakonca - se poznata?

Mnogokrat so naše besede silno šibke. Ali ste že kdaj doživeli neuspeh, ko ste pisali komu pismo in ste skušali kakšno stvar razčistiti? V pismih kaj reševati je zelo težko, ker dá bralec besedi lahko čisto drugačen smisel, kot pa si ji ga hotel dati ti. Podobno je z govorno besedo. Zato je treba, da se mož in žena neprenehoma sprašujeta: „Ali sem te prav razumel, kaj si mislila?“ Iz tega pride tisti pravi pogovor med možem in ženo, ki vedno pripelje do sporazuma, do razumevanja in osrečevanja.

Če potrebuješ kak nasvet od soproga, ga prosi zanj. Če je treba, da te v čem po-

v šoli evangelista marka

prvi dan v tednu je vstal

Ko je minila sobota, so kupile Marija iz Magdale in Marija, mati Jakobova, in Saloma balzam, da bi šle tja in mazilile Jezusa.

To je bilo Veliko soboto zvečer, po sončnem zatonu, ko se je za Jude že začenjala nedelja. Ker je bila sobota zanje dan počitka v čast Bogu, so smele iti žene nakupovat šele, ko je sobota minila. — Poleg Marije Magdalene sta bili med ženami tudi Jezusova sorodnica Marija, mati Jezusovih bratrancev Jakoba mlajšega in Jožefa, in Saloma, mati Jakoba starejšega in Janeza.

In zelo zgodaj prvega dne v tednu so prišle h grobu, ko je ravno sonce vzšlo.

H grobu so šle v nedeljo zjutraj.

Rekle so med seboj: „Kdo nam bo odvalil kamen od vhoda v grob?“

Jezusa so bili položili v nov, v skalo vsekane grob, To je bila Nikodemova grobnica, taka, kot je bila pri premožnih Judih v navadi. Vanjo je vodil nizek vhod; ta je bil zaprt z velikim kamnom, da ne bi kdo trupla onečastil ali da ga ne bi šakali raztrgali. Grobnica je imela dva prostora: v prvem so izsekali ob steni iz skale klop, v drugem pa eno ali več vdolbin v steno, v katero so polagali trupla.

Ko so pa oči povzdignile, so videli, da je kamen odvaljen. Bil je namreč silno velik.

Prav zato, ker je bil tako velik, so že od daleč opazile, da je odvaljen. — Zdi se, da Jezusovih napovedi, da bo tretji dan vstal, v krogu učencev niso jemali resno ali vsaj ne dobesedno.

In ko so stopile v grob, so videli mladeniča, ki je sedel na desni in je bil oblečen v belo oblačilo, in so se prestrašile.

Ne le, da je bil grob odprt, bil je tudi prazen. Namesto Jezusovega trupla so zagledale na iz skale sklesani klopi mladega moža. Že zunanost ga je izdajala za božjega sla. Njegove besede so to še potrdile. Žene so se te nadnaravne prikazni prestrašile.

On jim je pa govoril: „Ne prestrašite se! Jezusa iščete, Nazarečana, križanega. Obujen je bil, ni ga tukaj. Glejte tu mesto, kamor so ga bili položili.

Vest, da je Jezus vstal, žená ni pomirila, še vedno so se bale. — Te žene niso priče Jezusovega vstajenja, marveč le tega, da je bilo truplo izginilo in da jim je nekdo, ki je bil videti kakor angel, povedal, kaj naj bi se bilo z njim zgodilo.

Toda pojdite in recite njegovim učencem in Petru: „Pred vami pojde v Galilejo. Tam ga boste videli, kakor vam je rekel!“

Sel očitno pričakuje, da mu bodo žene verjele, saj jim daje sporočilo za učence, češ da bodo ti sami vstalega videli.

Tedaj so šle ven in zbežale proč od groba, kajti prevzela sta jih strah in groza. In nikomur niso ničesar povedale, kajti bale so se.

Doživetje jih je spočetka naravnost pretreslo, tako da niso bile sposobne niti govoriti. Ko so prišle k sebi, so še nekaj časa molčale, ker so bile po judovskem pravu kot vse druge žene izključene od pričevanja pred sodiščem in so vedele, da bi njih novico ljudje sprejeli kot prazno čenčo, zlasti še, ker je šlo za tako nevsakdanji dogodek. Končno so le učencem o dogodku poročale.

Po svojem vstajenju, v jutru prvega dne v tednu, se je Jezus prikazal najprej Mariji iz Magdale, iz katere je bil izgnal sedem hudih duhov. Ta je odšla in to sporočila njegovim žalujočim in jokajočim tovarišem. Ko so pa ti slišali, da živi in da ga je ona videla, tega niso verjeli.

Evangelist Janez to Jezusovo prikazanje natančneje opiše. Marija Magdalena je stala zunaj groba in jokala. Mislila je, da je kdo truplo ukradel. Nankrat se je okrenila — mogoče, ker je z očmi iskala truplo ali pa zaradi šuma — in je zagledala človeško postavo: ni vedela, da je Jezus, saj že zaradi solz ni mogla dobro videti. Mislila je, da je vrtnar. Prosila ga je, naj ji truplo vrne, če ga je on vzel, saj je vedela, da je Jezusovo truplo ležalo v sposojenem grobu in bi se moglo zgoditi, da bi gospodarjev vrtnar tuje truplo iz groba odstranil. „Ga bom jaz vzela,“ je rekla: ni pomislila, da ga sama ne bo mogla niti dvigniti, kaj šele odnesti v drug grob. Ko ji je Jezus rekel „Marija!“ ga je spoznala.

Nato se je razodel v drugi podobi dvema izmed njih na poti,

ko sta šla po deželi. Tudi ona dva sta odšla in sporočila drugim, pa tudi njima tega niso verjeli.

Tema se Jezus ni prikazal kot vrtnar, marveč kot popotnik. Dogodek nam je opisal evangelist Luka. Dva od učencev, katerih eden se je imenoval Kleopa, sta odšla v od Jeruzalema 11 km proti zahodu oddaljeni kraj Emavs. Hotela sta se spet lotiti svojega prejšnjega dela, ker sta bila prepričana, da je s križanjem Kristusovega dela konec. Jezus se jima je približal in jima razlagal, kako so Mojzes in preroki napovedovali, da bo Odrešenik trpel. Ko so vsi trije sedli v vaški krčmi k mizi, je Jezus blagoslovil in razlomil hleb tako, da sta ga takoj spoznala — a on je izginil.

Pozneje se je razodel enajstim samim, ko so bili zleknnjeni pri mizi in je grajal njih nevero in trdoto njih src, ker niso tistim, ki so ga obujenega videli, verjeli.

Tudi o tem prikazanju najobširneje poroča evangelist Luka. Apostoli so bili zbrani najbrž v obednici zadnje večerje. Zaklenjeni so bili zaradi strahu pred Judi. Bilo je na Veliko nedeljo zvečer in Jezus je prišel k njim skozi zaklenjene duri, kar je bil ravno dokaz, da je njegovo telo poveličano. Najprej so mislili, da vidijo duha. Ko jim je pokazal rane na nogah in rokah, kjer je bil pribit na križ, od veselje niso verjeli. Da jih je prepričal, da je on, je pojedel vpričo njih kos pečene ribe. — Kasneje so vsi apostoli razen Janeza Evangelista, ki je umrl naravne smrti, umrli predvsem za to resnico, da je Jezus res od mrtvih vstal in s tem dokazal, da je božji Sin.

uči, prosí, naj te pouči, ne pa da ga ne vprašaš, ne prosiš, ker ne znaš iti iz sebe, ker si sebičen oziroma sebična.

Soprog, ki je pripravljen svetovati, bo to storil brez ironije. Gorje, če se dva, posebej še dva, ki se v zakonu še ne poznata posebno dobro, poučujeta z zafrkavanjem!

Važno je tudi, da moraš biti pozoren na besede, kadar s kom govoriš, tudi kadar govori mož z ženo, žena z možem. Človek lahko že iz obraza, iz kretenj spozna, kaj pravzaprav nekdo hoče.

Mož in žena se morata postopoma navaditi, da znata brati drug drugega; uganiti, kaj kdaj beseda, gib, dejanje pomeni. Vsi tako radi razumemo stvari negativno in tako velikokrat komu delamo krivico. Besedo, dejanje, misel, gib obrnimo rajši v dobro, posebej pri ljudeh, ki nas imajo radi! Mož in žena se menda že imata rada. Torej, če mož ali žena naredi kako nerodnost, to ni znak pomanjkanja ljubezni, marveč trenutne slabe volje. Ne jemlji je tako za hudo!

Prave misli ali namena, ki ga ima človek ob različnih trenutkih, ni lahko uganiti. Mož in žena se morata nadržno, zavestno in vztrajno truditi, da znata te stvari odkrivati, sicer bo stalen „pretep“ v besedah, bo stalno kaj narobe pri hiši.

So trenutki, ko je treba človeka pustiti pri miru. O slabi volji se lahko mož in žena kasneje pogovorita.

Način pogovora med možem in ženo mora biti zelo fin. Na silo odrasel človek ne sprejema ničesar, saj še otroka tak način kmalu zadeva samo površinsko, ne pa globinsko. Kadar grozi sila, se človek zaščiti in postane trd, se zapre vase. Če pa kaj pride z mehkobo, z dobroto, je človek voljan in si pusti blizu. Zlepa se da marsikaj narediti. Čisto drugače je, če mož svoji ženi kaj očita pred prijatelji, kot pa če ji pove lepo zvečer, ko sta sama. Nobena pametna žena ne bo zamerila, če ji mož kaj pove, ko sta sama, in obratno. Lahko pa vsak upravičeno zameri, če se njegove napake obravnavajo javno.

Pri tem je treba zelo spoštovati zaupanje, s katerim ti je nekaj povedano. Če bi eden opazil, da drugi raznaša tisto, kar sta si zaupala, le kako bi mu potem še zaupal! Stvari, ki sta si jih v velikem zaupanju povedala, morata ohraniti zase.

Tudi morata skušati razumeti tisto, kar je bilo zaupano. To nikakor ne pomeni, da bo eden ali pa drugi vedno odobral zaupano mu mnenje. Pravzaprav mož in žena ne pričakujeta, da bosta drug drugemu vse potrdila, marveč da razumeta drug drugega. To pa lahko zahtevata.

Grob je prazen. Kristus je vstal. Sedaj živi. Tudi mi bomo živeli. Vedno. V Očetovi hiši. Neugasljivega velikonočnega veselja, izvirajočega iz te resnice, Vam želijo

Vaši duhovniki

DEVETNAJSTLETNICA:

V tem času me daje strašna preskušnja. Vidim, da so proti meni celó moji starši, moja družina. Včasih sem zapuščena. Ima me, da bi se uprla temu trpljenju. Odločena sem...

Vendar čutim vsakokrat, da nisem sama. Kristus je tu, on me nikdar ne zapusti. Prebiram sveto pismo in iz njega si nabiram grmado poguma.

NEIMENOVANI BOLNIK:

Pred petnajstimi leti me je zadel neozdravljiva bolezen in trpim dan za dnem. Jezus je zame tolažba. Pomaga mi trpeti.

DUHOVNIK, petinštiridesetletnik:

Jezus je moje življenje: brez njega nima življenje nobenega smisla več. Verujem vanj, ker ni nihče, ki je prišel na to zemljo, tako delal in govoril kakor on. Verujem vanj, ker le on odgovarja na vsa temeljna vprašanja, ki bi si jih morali ljudje običajno postaviti: Kdo smo? Odkod prihajamo? Kakšen je smisel našega trpljenja, naših skrbi, pa tudi našega veselja, in končno, kakšen je smisel smrti?

BRALEC iz Bordeauxa:

Tisto noč v Alžiru sem bil v nevarnosti skrit za skalo skupaj z mladim vojaškim novincem. Vprašal sem ga: „Ali se bojiš?“ Njegove oči v suhem obrazu so me izpod čelade nepremično gledale. Rekel mi je: „Ne.“ In vzljubil sem njegov pogum. Bil je del Kristusa, ki je bil pripravljen izgubiti svoje življenje za druge.

Kadar sem v centru za transfuzijo krvi in gledam vse tiste tako preproste moške in žene s stegneno roko, ki dajejo svojo kri za druge, si pravim: „Ti so kot Kristus, ki daje svoje za nas.“

Socialna delavka, ki gre nuditi nesrečniku telesno in dušno tolažbo, je po mojem mnenju tudi Kristus, ker on ni prišel za zdrave, marveč za tiste, ki trpijo.

Trpeči Kristus je ta hromi, katerega vsak korak je mučeništvo, ali slepec... To je ta starec pred zadnjo življenjsko preskušnjo.

ŠTUDENTKA KNJIŽEVNOSTI iz Rennesa:

Zrasla sem v krščanski družini in svobodni šoli. Ko sem začela študirati na fakulteti, se nisem posebej zanimala za verska vprašanja. Prvič sem tedaj prišla v stik z nevernimi...

Hotela sem kar moč zares proučiti nauk velikih ljudi, ki so imeli in še imajo globok vpliv: Marxa, Lenina, Trockega, Mao Tse-tunga, Che Guevara itd. in Jezusa Kristusa. Jezus Kristus se mi je pokazal kot najbolj sposoben, da odgovori na človeška stremjenja. Le on je glasnik resnične sreče.

MLADA MATI, katere mož je inženir:

Ne, jaz nisem srečala lepega dne Kristusa: podedovala sem ga. Moja družina mi ga je zapustila tako kot dobro vzgojo, нравna načela in nekaj starega pohišstva. Trdo je odkriti nekoga, ki je bil vedno del vsakdanjega okrasa. V to sem vložila čas. Mož mi je pri tem pomagal.

Sedaj lahko rečem, da je postal Kristus zame spet nekdo. Najdevam ga v kratkem premišljevanju evangelija, ki si ga vsak dan naložim med popoldanskim spanjem otrok. Govorim mu, ko pospravljam hišo. Razgovarjava se o kupu stvari, on in jaz, ko pomivam posodo. Nasmiha se mi v očeh mojih otročičkov. On me krepča, ko položim glavo možu na ramo.

Vedno navzoči prijatelj. Čudovito, kajne? In vendar ne! Kajti Kristusova navzočnost pri meni je brž postala taka, ki vdira povsod.

Prijetno je pustiti služkinji vsa gospodinjstva dela, ki kvarijo roke. Ja, a ko človek ve, da je Kristus tam, da vas gleda... nekam karajoče!

Ko je moj mož kupil še en avto, da se lahko jaz vozim, kadar želim, bi najrajši poskočila od veselja... A Kristus nas je gledal z očmi starih sosedov, ki imajo ravno toliko, da morejo živeti...

Kadar Kristus odpre svoja vrata, takrat ni človek več gospodar v lastnem domu.

Kako naj zakonca, kadar se za nekaj odločata, privedeta do skupne odločitve?

Ko je človek sam, se v glavnem odloča sam. Ko pa se poroči, je osebnih odločitev v nekem smislu konec. Do skupnega odločanja mora priti.

Preteklost, ki jo vsak pri- nese v zakon, in vzgoja, ki jo je prejel, zelo vplivata, da se eden odloča tako, drugi drugače. Zato je potrebna nova sposobnost, da se znata odkrito in pošteno pogovoriti. Končno ni tako važno, za kaj se odločata, važen je način, kako se bosta odločila.

Zaljubljeni ali pa mladi zakonci navadno mislijo, da je ljubezen tista, ki bo ustvarila slogov v zakonu. Ali je pa to res? Do ljubezni in skladnosti pride po medsebojnih žrtvah. Ljubila se bosta, če se bosta trudila, da se strinjata.

Ljudje, ki zahtevajo ločitve, se navadno ločujejo zaradi malenkosti. Napaka je v tem, ker ljudje mislijo, da je zakon nekaj velikega, ne pa, da ga sestavljajo tako nepomembne malenkosti, ki jih bomo kar mimogrede obšli. Te malenkosti so velike, da jih človek težko pogoltni. Nanje je treba paziti.

Občutek za humor bi lahko rešil marsikak nesporazum.

Zelo bi bilo krivično, če bi bilo vedno po moževem. Enako bi bilo krivično, če bi bilo vedno po ženinem. Mora biti ne po volji enega, ne po volji drugega, ampak v slogi. Da se moreta dva res skladno odločiti za neko stvar, ki je sporna, se ne smeta, čeprav se čudno sliši, odgovedati svojemu mnenju. Ni prav reči: „Rajši odneham, samo da bo mir.“

(Dalje prihodnjic)

tudi doma teče življenje naprej

(Nadaljevanje s str. 3)

CELJE. — Celjska cinkarna povečuje svoj izvoz. V januarju je izvozila za 1,762.300 dolarjev. Svoj izvoz bo še povečala z aprilom, ko bo začela delovati nova tovarna titanovega belila. S tem bo izvoz podvojila in dosegla 18 milijonov dolarjev.

KOSTANJEVICA ob KRKI. — Domači in tuji kiparji, ki iz lesa oblikujejo kipe, se bodo letos v okviru likovne manifestacije „Forma viva“ spet zbrali v Kostanjevici, kjer bodo delali od 1. julija do 30. avgusta. Do sedaj so ji že zapustili veliko lepih umetnin.

KOPER. — V sežanski in treh obalnih občinah je po podatkih Gospodarske zbornice Slovenije v zadnjih letih vedno manj zasebnih obrtnikov in avtoprevoznikov. Lani sta na novo prijavila obrt 102 privatnika, odjavilo pa jih je 137. Mnogi jo odjavljajo zaradi nepravilnega planiranja razvoja in davčnih dajatev. Oboje pa kaže na poslabšanje gospodarskega položaja.

LENDAVA. — Severovzhodna Slovenija se lahko kmalu priključi na avstrijski plinovod. Sovjetska zveza je pripravljena vsako leto dobavljati 750 milj. m³ plina. Samo lendavsko področje pa lahko dá na tržišče do 100 milj. m³ plina letno. Komisija za razvoj energetskega gospodarstva načrtuje gradnjo slovenske primarne plinske mreže in spremembo tehnologije pri delu.

LIPICA. — Po mnogih letih trdega dela in iskanju finančnih podpor se je Lipici posrečilo uresničiti velik načrt za razvoj turizma. Poleg

Kaj pravijo doma in po svetu

Z izvlečki iz slovenskih revij in časopisov, ki izhajajo doma in po svetu, skušamo zasledovati dogajanje med Slovenci. Za utemeljenost komentarjev in mnenj ne odgovarjamo. Iz podane snovi naj si bralci sami ustvarijo sodbo o življenju slovenske družbe! Op. ured.

Katoliški GLAS

SLOVENSKA BENEČIJA V BOJU BREZ PODPORE

Vse Slovence, kakor tudi določen del italijanskega življa, je vest o prepovedi pošolskega pouka slovenskega jezika v Benečiji hudo prizadela. Ta prepoved nas namreč — vsaj starejše — spominja na tisti zloglasni: „Qui si parla soltanto italiano!“ („Tu se govori samo italijansko!“)

V letu 1973 bi se kaj takega ne smelo zgoditi, tudi zaradi ugleda države, v kateri Slovenci živimo kot manjšina, ne! Ta prepoved je nekje hujša od uničevanja dvojezičnih tabel na Koroškem. Na Koroškem so se namreč razdivjale nahujskane množice, v Benečiji pa odgovorni organi oz. oblasti. Množica nima čuta odgovornosti, ko je nahujskana, oblasti pa ga morajo vselej imeti, saj so prav zato postavljene na vrh.

Slovenci v zamejstvu smo močno dvignili svoj glas, tako proti metanju dvojezičnih tabel na Koroškem na tla kot sedaj proti prepovedi slovenščine v Benečiji, ker smo pač za take stvari najbolj in tudi krvavo občutljivi. Vse naše politične in kulturne organizacije so protestirale, naš deželni svetovalec dr. Štoka je v imenu Slovenske skupnosti vložil zelo ostro interpelacijo, ves naš tisk, študentje in naša inteligenca, vsi smo zakričali; tudi nekatere italijanske organizacije in stranke so se nam pridružile.

Vendar pa smo skeptični: po vsem protestiranju bomo čez nekaj časa spet sami, na to zadevo se bo pozabilo (tako kakor se je že skoro pozabilo na afero podiranja dvojezičnih tabel na Koroškem!), višji interesi bodo pač šli prek naših pravic, protestov, kričanja, žalosti, narodne tragedije, da, ker nam je še danes — kot morda edinemu narodu v Evropi — prepovedano učenje materinega jezika, tako kot to predvidevajo ustava, deželni statut, mednarodne konvencije, morala, božji in naravni zakoni.

Čez čas bomo ostali sami z grenkobo v ustih, ker gre pač čas naprej in razni mednarodni interesi, dialogi, mirno sožitje itd., zahtevajo svoje žrtve, največkrat v vprašanih manjšin samih. Vendar pa se vprašujemo:

1. Če se enemu delavcu zgodi v tovarni krivica, gredo sindikati in njegovi kolegi demonstrativno v stavko oz. glasen protest, in prav je tako! Za slovenski pouk v Benečiji se sicer italijanske stranke, tudi tako imenovane napredne, zavzemajo, v dejanjih pa nočejo niti ene ure stavke oz. krajše poulične manifestacije v prid pošolskemu poučevanju slovenščine v Benečiji, kaj šele za slovensko šolo v teh krajih!

2. Jugoslovanska vlada, pa tudi vlada SR Slovenije, ne črheta v zvezi s prepovedjo pošolskega pouka v Benečiji niti besedice! Res, da protestirajo razni jugoslovanski (v glavnem slovenski) časopisi, razne zveze, komisije v okviru izvršnega sveta SRS, morda SZDLS itd. Toda to so forumi, ki v svetu pač pomenijo, kar pomenijo!

Tako smo torej spet ostali sami kot vse prevečkrat v tej povojni dobi, ko gre Jugoslaviji predvsem za strankarsko razdvojenost Slovencev v Italiji in za vključevanje v italijanske stranke!

Katoliški glas, Gorica—Trst, 7. feb. 1974. str. 3.

KLJUB TEMU DA SO GA V SLUŽBI POVIŠALI, JE BIL OGORČEN: MED PREMESTITVIJO NA VIŠJI POLOŽAJ GA NITI ZBUDILI NISO.

„Veš, da stane vsaka ura ledu halo Tivoli osemdeset jurjev?“
„Hudika, pa še dovolijo ljudem, da se drsajo po njem!“

NEZNANJE NAJBOLJE NADOMESTIŠ Z NEDELAVNOSTJO.

Nogometni klub išče novega kuharja za svojo kuhinjo. Ni nujno, da je doktor!

SPOZNAJ SAMEGA SEBE IN NE DOPUSTI, DA TE DRUGI SPOZNAJO!

„Zakaj bi rad, da ti komisija za ugotavljanje premoženja potrka na vrata?“

„Zato, ker nimam niti stanovanja niti vrat.“

V ČEM SE PRAVA SLOVENKA RAZLIKUJE OD DRUGIH ŽENSK?

● Da ima povprečno enega in pol otroka iz dveh in četrt zakona.

RECIMO, DA BI NAGRAJEVALI NAJBOLJŠO JUGOSLOVANSKO MASKO. KOGA ALI KAJ BI PREDLAGALI IN ZAKAJ?

● Naša najboljša maska je krompir v oblicah. Reveži ga jedó naskrivaj, da bi skrili svojo revščino, bogati pa javno, da bi prikriili bogatijo.

„TI SI TUDI EDEN TISTIH PREVIDNIH, KI NA NOBENEM SE-STANKU NE ODPRE UST.“

„SAJ BI JIH ODPRL, PA NE UPAM ZEHATI.“

„Torej boste elektriko le spet podražili, čeprav ste pisali, da to ni nobena rešitev?“

„Res smo tako pisali, gospa, a smo tako pošteni, da upamo svojo zмотo tudi javno priznati.“

ZELO LAHKO JE RAZLIKOVATI ČLOVEKA OD RADIA: ČE JE RADIO POKVARJEN, MOLČI.

Polovico življenja porabimo, da bi obvladali teorijo, drugo polovico pa, da ugotovljamo, kako se teorija ne sklada s prakso.

ČE TI VINO STOPI V GLAVO, NIČESAR VEČ NE VEŠ; ČE PA TI OBLAST STOPI V GLAVO, NENADOMA VSE VEŠ.

Glej no, šolske kvalifikacije so ravno tistim najmanj potrebne, ki jih nimajo.

PRAVIJO, DA JE VSAK POKLIC PO SVOJE LEP. KATERI JE PA NAJLEPŠI IN ZAKAJ?

- Delavski vendar, ker delavec o vsem sam odloča.
- Če si politik, lahko prodajaš tudi tisto, česar nimaš.

BLIŽAJO SE VOLITVE. KAKO BOMO IZBRALI NAJBOLJŠEGA DELEGATA?

- Je že izbran, mi ga bomo samo še „žegnali“.
- Saj bo samo eden, ki je naj-naj-najboljši.
- Kot vedno: obkrožili bomo na glasovnici tistega, ki ga še nikoli nismo videli in ga nikoli ne bomo.

PRI NEKATERIH POKLICIH IZVIRA BESEDA „PLAČA“ IZ GLAGOLA „PLAKATI“.

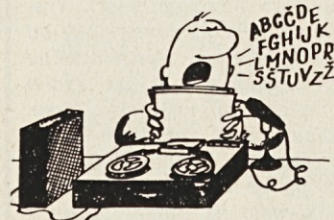
Kadar berem, da kje piše: „Botrovale so določene okoliščine,“ si brž predstavljam obraze in trupe teh okoliščin.

KORUPCIJA JE LEGALNA KONKURENCA TATOVOM. Komolci so klini v lestvi mnogih karier.

BESEDA JE PADLA NA RODOVITNA TLA IN BILO JE VEDNO VEČ BESED. AMPAK IZ BESED NI MOGOČE PEČI KRUHA.

Poslanstvo poslanca lahko postane kaj kmalu — poslanstvo.

Po Pavlihu

USPELA GENERALKA

PRVA NAGRADA ZA NAJAKTUALNEJŠO MASKO „DELAVSKO STANOVANJE“.

krasnega hotela so sedaj dobili pokrito jahalnico, kar omogoča obiskovalcem nemoten šport. Trenutno imajo 180 lipicancev, 45 od njih pa je jahalnih. Imajo odlične učitelje jahanja in tu se vadijo mnogi jahači za vrhunske dirke. Pripravljajo vrsto turističnih prireditvev v zvezi z jahanjem. Ob teh uspehih pa se ne ustavljajo in že načrtujejo delo za pokriti bazen z ogrevano vodo.

LJUBLJANA. — V februarju je bil na teološki fakulteti poseben tečaj za organiste. Udeležilo se ga je 86 organistov iz vse Slovenije. Po vojni so prav ti imeli težak položaj, ker so bili prepušteni samim sebi. Nekdanje orglarske šole ni bilo več. Bogata kultura cerkvene petja je tonila. Sedaj se stanje izboljšuje. Orglarska šola je spet zaživela in z raznimi tečaji seznanjajo organiste o novem bogoslužju in sodelovanju v besedi in pesmi. Prav taki tečaji pomagajo oragnistom k medsebojnemu spoznavanju, vrednotenju in pomoči.

LJUBLJANA. — V poslovno-parkirni hiši (Trdinova ulica) je prostora za 1.200 avtomobilov in je tako po velikosti tretja v Evropi. V njej so urejene avtomatske parkirne naprave in avtomobilski servis. Nad tem pa bodo dogradili še vrsto poslovnih objektov in banko. Arhitekt Jože Koželj je prav za ta načrt dobil letošnjo nagrado Prešernovega sklada.

LJUBLJANA. — Na novinarskem pogovoru s predstavniki vojaških akademij je bilo poudarjeno, da se samo s kampanjskim pridobivanjem mladih za vojaške šole, ne more rešiti problem premajhne zainteresiranosti za vojaški poklic. Iz Slovenije je komaj desetina slušateljev na vojaških akademijah. Mlade želijo zainteresirati s posebnostmi in ugodnostmi tega poklica v praksi.

LJUBLJANA. — Predavanja za študente pri frančiškanih v Ljubljani so postala zaradi odličnih predavateljev zelo obiskovana. Vsak torek je posvečen določeni

ZGODBA O DVEH „MATAJURJIH“

Od 3. oktobra 1950 izhaja *Matajur*, glasilo beneških Slovencev. Prihodnje leto bi obhajal petindvajsetletnico izhajanja.

V prvi številki je označil svoj program: „S tem časopisom hočemo zahtevati naše pravice, hočemo, da naši življenjski pogoji ne bodo več tako težki... Ko bomo zahtevali naše pravice, nam bodo prav gotovo očitali iredentizem (boj za osvoboditev narodnega ozemlja) in protidržavno delovanje... Ne bomo se pa mešali s strankarstvom. V nobenem primeru nas strankarstvo ne sme razdvajati...“

Odgovorno uredništvo je prevzel Vojmir Tedoldi, ki je vodil časopis štiriindvajset let. Po svojih močeh se je trudil, da bi *Matajur* ostal zvest svojemu programu. Pri tem ga je doletelo, kar je v uvodniku napovedal: očitali so mu iredentizem in moral je zaradi tega večkrat pred sodišče. V štiriindvajsetletni dobi so bili ustanovitelji in uredniki *Matajurja* neprestano preganjeni zaradi svojega odločnega stališča v obrambi narodnostnih, kulturnih in socialnih pravic beneških Slovencev.

Založnik *Matajurja* Mario Kont je bil pred videmskim sodiščem obsojen na enajst mesecev zapora in je dobil tudi izgonski list, da bi se ne kretal po Benečiji. Odgovorni urednik Tedoldi se je moral nič kolikokrat zagovarjati pred italijanskimi sodišči v Gorici, Trstu, Vidmu, Benetkah, Čedadu, Tarčentu in celo v Milanu. Vsedržavni odbor Italijanskega združenja časnikaarjev je razpravljal o njegovi izključitvi iz združenja, zaradi česar bi *Matajur* ne mogel več izhajati.

Bila so pač težka povojna leta, ko so v Benečiji in tudi drugod po deželi vladali še ostanki fašizma. Po štiriindvajsetih letih garaškega dela pri *Matajurju* pa je dobil Vojmir Tedoldi odpoved in je decembrom 1973 prenehal biti odgovorni urednik *Matajurja*. Kaj se je zgodilo?

V oktobru 1973 je imela ljubljanska televizija oddajo o Beneški Sloveniji. V tej oddaji so popolnoma prezrli *Matajur*, glasilo beneških Slovencev, in njegove urednike. Je bilo to po pomoti?

Na ljubljanski televiziji vlada od lanskega leta, ko so zamenjali vodstvo, stroga partijska cenzura. Zato se nič ne zgodi slučajno. Tudi pozabitev *Matajurja* ni bila slučajna. To se je pokazalo konec novembra, ko je Vojmir Tedoldi dobil odpoved službe pri *Matajurju*.

Formalno dejanje je sledilo 17. decembra 1973. Tega dne je bilo namreč na seji glavnega odbora Slovenske kulturno gospodarske zveze (SKGZ) v Trstu sklenjeno, da se odpravi beneško slovenski časopis *Matajur*. Na isti seji je bilo tudi sklenjeno, da se z novim letom začne izdajati novo glasilo *Novi Matajur*.

Ozadje te zgodbe ni še povsem znano, lahko ga pa slutimo. Po našem mnenju spada ta zgodba v sklop nove politike jugoslovanske partije po znanem Titovem pismu. Jugoslovanska partija se je, kot vemo, nenedoma prestrašila nacionalističnih teženj, ki so se pojavile v raznih jugoslovanskih republikah. Zato so izvedli veliko čistko na vseh ravneh in odstranili vse, ki so se na kak način kompromitirali z nacionalizmom.

Odmev teh novih gesel se pozna tudi pri nas v zamejstvu. Predvsem se je SKGZ še bolj tesno povezala z italijansko komunistično partijo in sprejela na odgovorna mesta še večje število partijcev, tako v prosveti, športu, organizacijskih kadrih, v uredništvu *Primorskega dnevnika*.

V liniji s tako politiko je tudi zamenjava vodstva v Slovenski Benečiji. Dosedanje voditelje, ki so bili predvsem narodno zavedni, so zamenjali drugi, ki so predvsem partijsko zavedni. Zaradi tega je bilo potrebno zamenjati uredniški odbor *Matajurja* ter list ukiniti. Da ne bo praznina prehuda, so ustanovili novo glasilo in ga zaupali Izidorju Predanu, ki je bil na zadnjih deželnih volitvah kandidat komunistične partije za Benečijo in se pri tem izkazal za dovolj vdanega partijci.

Iz tega sledi tudi, da bo nadaljnja politika SKGZ v Slovenski Benečiji zmeraj bolj „angažirana“, kot je izjavil Izidor Predan na ljubljanski televiziji 4. januarja letos. To „angažiranost“ pa moramo po našem mnenju razumeti tako, da bo vsa narodnostna politika naših levičarjev v Benečiji še bolj podrejena interesom italijanske partije.

Katoliški glas, Gorica—Trst, 24. jan. 1974, str. 3. (Dalje na str. 34)

(Dalje na str. 34)

slovinci

po evropi

anglija

Na Angleškem imajo šole navado, da vsako leto dajo svoje učence, posamezne ali pa po družinah, fotografirati. Tako imajo vsi lep spomin na šolska leta. Zato tudi prinašamo sliko Prevčevih iz Londona.

Gospodični Staničevi, profesorici na srednji šoli v Londonu, sta dale svoj novi dom *blagoslovit*. Želimo, da bi se vedno srečno v njem počutile!

Tudi Slovenci na Angleškem želimo vsem sestram in bratom po svetu veselo Veliko noč!

Nikolaja in Mihael Prevec iz Londona.

avstrija

GORNJA AVSTRIJA

LINZ. — Izgledalo je že, da bo šel letošnji pust mimo nas brez *domačega pustovanja*. Pa le ni bilo tako. V petek, 22. februarja, smo imeli v farni dvorani v Haidu pustovanje. Škoda, da nam je harmonikar par dni prej za stalno odšel domov in smo se morali zadovoljiti s ploščami.

Pa je bil večer kljub temu prijeten in smo se prav zadovoljni razšli. Saj je bilo od vsega nekaj: petje in ples, nekaj za pod zob, pa tudi za na „zob“ je bila na voljo dobra pijača.

SALZBURŠKA

HALLEIN. — Doma v Prekmurju in sicer v Trnju je *umrla* gdč. Kristina Pozdrec. Pokojna je bila komaj 42 let stara in je več let bila zaposlena v Kuchlu. Redno je prihajala v Hallein k slovenski božji službi. Že v Halleinu je bila v bolnici na zdravljenju; ko se ji je stanje malo izboljšalo, je odšla domov v upanju, da bo tam popolnoma ozdravela, pa jo je Bog vzel k sebi. Naj počiva v miru! Bila nam je vsem v vzgled.

Za stalno sta odšla k svojem domov g. Gjura Štefan in g. Ignac Horvat. Oba sta bila več let na delu v Halleinu. Naj se dobro počutita doma, za družini bo gotovo to lep praznik!

SALZBURG. — V družini našega agilnega g. Petra Zvera se je *rodil* sin prvorojenec. Obe sestrici Rozvita in Lidija sta se bratca zelo razveselili. Še bolj vesela sta pa oče Peter in mati Marija, oba Prekmurca. Otrok je bil krščen pri slovenski božji službi v Salzburgu in je dobil pri krstu ime Peter. K družinskemu prirastku čestitamo z željo, da bi bilo dete zdravo in v veselje staršem.

Naš koroški rojak g. Franc Wakounig je napravil izpit za *sodnega tolmača*. Ima pravico prevajati vse dokumente iz slovenščine v nemščino. Ker je g. Franc študent,

Tenneck pri Salzburgu: Krst Kristijana Sereca.

boste še posebej dobro delo storili, če se boste nanj obrnili, kadar morate dati prevesti vaše dokumente v nemščino. Njegov naslov je: Hochthronstr. 11, 5020 Salzburg.

KOROŠKA

SPITTAL ob Dravi. — „Mati kurja, oče petelin!“ to kletvico sem mrmral sam pri sebi, ko mi je prišla v roke zadnja številka tako priljubljene „Naše luči“ in sem prelistaval dopise, ki poročajo o življenju naših izseljencev po Evropi. Iz Spittala zopet ni bilo nobenega poročila.

Kaj res ni nikogar, ki bi kaj na-

Linz (Avstrija): Krst Manuele Kovač.

Pustovanje v Rankweilu: Mlada žena zelo živahno nastopa proti vsiljivi „prijateljici“.

„Poznega gosta“ brez uspeha preganjajo. (Prizor s pustne zabave v Rankweilu.)

pisal? Spittal je bil včasih središče slovenskega izseljenstva — in kaj vse so imeli! Tudi pisatelji so tu rasli in to pomembni, Karel Mauser in še drugi. Zdaj pa naj bi ne bilo nikogar, ki bi napisal vsaj kratko poročilo? Morda pa ni primerne tvarine. O ne, včasih je je še preveč. Kar z belimi ženami naj bi pričeli!

Da, včasih so naši ljudje verjeli v tako imenovane „bele žene“. Pripovedovali so o njih svojim radovednim otrokom, ki so take zgodbe radi poslušali. Na več krajih so se jim prikazovale in zopet izginile. Mislite, da jih zdaj ni več? O, menda se tudi dandanes prikazujejo pod okni in prisluškujejo, kaj se ljudje v svojih stanovanjih pogovarjajo.

Včasih so „bele žene“ pokropili z malo blagoslovljene vode. Na današnje pa bi bilo najbolje in najuspešnejše izliti kar poln šfak navadne vode — če bi seveda kaj pomagalo. Kajti jeziki današnjih „belih žená“ so hujši in bolj strupeni kot oni nekdanjih.

Toda dopisnik bi imel poročati tudi kaj bolj resnega, žalostnega in veselega. Tako naj bi napisal nekaj o Antoniji Niderl, ki je dolgo bolehal, bila je v raznih bolnicah in so ji zaradi pomanjkanja

rdečih krvnih teles moral dajati novo kri. Nazadnje je bila doma, kjer je tudi 5. januarja t. l. umrla, stara 86 let. Dne 6. januarja bi imela rojstni dan. Pokopati jo je moral mestni župnik, ker naš domači misijonar precej boleha. Pokojna Niderlova zapušča brata Jakobca, ki bo meseca maja star že 90 let. Njemu in ostalim sorodnikom, ki so v Sloveniji, naše iskreno sožalje, za pokojno pa molimo!

Tako je človeško življenje. Eni odhajajo, drugi zopet prihajajo. Tako je vrzel, ki je med Slovenci nastala zaradi odhoda Niderlove Tončke, napolnil krepak Grintalov fantek, ki je bil *krščen* 24. februarja na ime Viktor Dominik. Delal bo družino dvema sestricama Sabinici in Mariji. Ko je nekdo rekel Mariji, če bi ga hotela dati, je rekla, da fantek sicer nogice ima, da pa so še premajhne, da bi z njimi hodil.

Starši Viktor Grintal, ključavničarski mojster, in Marija, roj. Piškur, sta krepkega fantka zelo vesela. Krstna botra je bila Metka Zajec, očetova sestra in žena našega rojaka, ki je prišla h krstni slovesnosti iz Nemčije. Grintalovi družini iskreno čestitamo, fantku, po sv. krstu prerojenemu v otroka božjega, pa vsi želimo veliko božjega blagoslova in zdravja, da bi postal krepak, kot sta oče in mati; in še nekaj, da bi postal zaveden Slovenec, ki bi vedno ponosno pel: „Slovenska mat' me je rodila,

na svojih prsih me dojila; slovenske pesmi pevala, ko me je v zibko devala.“ Če bi se vsi naši otroci, ko dorastejo, tega zavedali, bi ne bilo toliko narodnih slabičev, saj bi se zavedali, da je slovenski jezik v vrsti raznih jezikov prav toliko vreden kot kateri drugi.

PREDARLSKA

Predpust na Predarlskem

Tudi pustna zabava ima svoje stalno mesto v letošnjem koledarju. Zopet smo se dne 3. februarja t. l. zbrali v Rankweilu v vsem že znani dvorani, ki so jo naši ljudje do kraja napolnili. 350 udeležencev smo našli in to kljub temu, da je bil naslednji dan delovni dan.

Za uvod je Feri Felbar po zdravu sporočil predvidena nadaljnja srečanja:

V postu bo, kot lansko leto, *duhovna obnova* z vrsto predavarij in razgovorov, to pot pod naslovom: „Vera včeraj in danes“. Na jasno si moramo priti tudi po razumski poti, da je naše verovanje utemeljeno in pametno. Nato pride *majniško romanje*, združeno z domačo zabavo na prostem. Junija pa bomo mogoče organizirali dvodnevni *izlet na Južno Tirolsko*.

G. župnik Janez Žagar je zbra-

nim sporočil, da je pri škofiji v Feldkirchu ustanovljena *posebna župnija za tuje delavce slovenske narodnosti*. S tem se je dušno pastirstvo osvobodilo pristojnosti lokalnih avstrijskih župnikov in bo slovenski duhovnik vodil lastne krstne in poročne knjige. Na ta način bo vsakdo vedel, kje iskati potrebna potrdila in podatke. Ponovno je opozoril starše na dolžnost, da pošiljajo svoje *otroke k slovenskim učnim uram*, kjer so te, z ozirom na število otrok, organizirane.

Težo večernega sporeda je nosila *igralska skupina*, ki je pokazala že precej visoko stopnjo doganosti v besedi in izrazu. Gledalci so kvaliteto podajanja doumeli in so sledili dogajanju na odru tako napeto kot morda še nikoli. V prvem prizoru smo videli, kako razumna žena spretno izigra „prijateljico“ poročenega moža, ki se skuša vrniti v družino, da ta prostovoljno zapusti bojišče. Igra je bila duhovita in polna finega humorja. Tercet naših vodilnih igralcev se je zelo izkazal.

Druga igra je posneta po noveli ruskega pisatelja Čehova: „*Pozni gost*“. Ta je že bolj burkasta in občudovali smo „gosta“, ki je že 12 ur na obisku, pa se s še tako jasnimi namigavanji ne dá odpraviti, dokler ne pride nesrečni gostitelj na genialno idejo, da gosta poprosi za posojilo. Ta sedaj ne more dovolj hitro najti svojega plašča in klobuka, da izgine. Glavni vlogi sta bili v rokah preizkušenih karakternih igralcev in zdelo se nam je, kot da sedimo z njima skupaj za mizo, tako živo je bil prizor podan.

Kot zadnja sta nastopila že znana *pometajača*, ki sta v odmoru med njunim „težkim“ delom razdirala svoje šale. Največji napor pa ju je čakal na koncu, ko sta morala s ceste odstraniti velik zaboj s tem, da sta ga v potu svojega obraza prežagala. Nista pa vedela, da je bila v zaboju zabita onesveščena mlada žena. Kljub temu, da je iz zaboja že pritekla rdeča tekočina,

Ob poroki gdč. Marije Prem v Elouges (Belgija) 22. nov. 1973.

se je končno, v veliko zabavo pristotnih, vse dobro izteklo.

Veliko privlačnost pri naših prireditvah predstavlja *plesni orkester* v gorenjskih narodnih nošah, po čigar pretežno domačih melodijah se je mlado in staro vrtelo do polnoči. Vmes je bilo še nekaj družabnih iger za pare, spontano se je oglasila slovenska pesem in le prehitro je moral biti prijeten večer zaključen.

Veseli smo, da nas take prireditve zbližujejo, in potrudili se bomo tudi v bodoče, da bo pri nas lepo in domače.

belgija

CHARLEROI-MONS-BRUXELLES

„21. SLOVENSKA PRIREDITEV“ bo v soboto pred prvim majem, to je 27. aprila 1974 v dvorani „Familia“ v Gilly-Haies (Charleroi). Začetek ob 15. uri.

Na sporedu je med drugim tudi veseloigra v treh dejanjih: „Mož, ki še hlače nosi“.

Vsi rojaki in rojakinje iz Belgije iskreno vabljeni!

Pustovanje v Rankweilu: „Prežagano“ dekle skoči živa iz zaboja.

francija

PARIZ

Sveta maša za Slovence je vsako nedeljo ob petih popoldne v cerkvi sv. Vincencija Pavelskega, 95 rue de Sèvres, Paris 6°, métro Vanneau.

Bogoslužje vélikega tedna bo na véliki četrtek, véliki petek in véliko soboto ob osmih zvečer, na Veliko noč pa bo maša ob petih popoldne kot navadno; vsakokrat pred obredi spovedovanje. Na velikonočni ponedeljek v Parizu ne bo skupne slovenske maše.

Slovenska pisarna — 7 rue Gutenberg, prtiličje-levo, Paris 15°, tel. 577-69-93 — je odprta vsak četrtek popoldne, sicer pa po dogovoru z duhovnikom.

Pustna zabava v soboto, 23. februarja, je lepo potekla v prijetnem domačem razpoloženju, ki je bilo tako živo — k čemur je seveda pripomogla tudi prostorna dvorana! —, da so morale na žalost izpasti razne točke, ki so bile pripravljene in predvidene v programu. Le ura je tekla in nič ni rekla in smo se opolnoči morali, radi ali neradi, posloviti.

Društvo Slovencev v Parizu prireja *prihodnje domače slovensko srečanje* s tombolo v soboto, 27. aprila, v isti dvorani na 45 rue de la Quintinie, Paris 15°. Ob pol šestih zvečer bo na istem naslovu *sveta maša* (ki velja kot nedeljska maša), točno ob pol sedmih pa se začne domače srečanje, ki

bo trajalo do polnoči. Prireditelji se opravičujejo, da na željo nekaterih srečanje ne more trajati od mraka do zore, toda to je eden pogojev, da smo dvorano sploh dobili v najem. Vse, ki želijo preživeti v domači družbi prijeten večer, prijazno vabimo.

Z métrojem je za dvorano najbližja postaja Vaugirard, nato pa po rue d'Alleray do ulice, kjer je dvorana; z avtom pa je najlažje priti po rue de la Convention do Place Charles Vallin in nato v rue Corbon, ki pripelje v ulico, kjer je dvorana.

Vse Slovence v Parizu in okoličici je globoko pretresla *težka nesreča*, ki je zadela družino Ivana Boštjančiča iz Gennevilliersa: V petek, 22. februarja, je v avtomobilski nesreči na poti v šolo zgubila oba otroka, 6-letno Patricijo in 5-letnega Štefana. S svojo številno udeležbo pri pogrebu v cerkvi v Gennevilliers so znanci in prijatelji pokazali Boštjančičevim, da v nesreči niso sami.

Naj še na tem mestu sprejmejo naše iskreno sožalje!

LOIRET

Na velikonočni ponedeljek bo *skupna maša* ob pol enajstih v Chilleurs. Začetek spovedovanja eno uro pred mašo. Vsi prijazno vabljeni! Za skupno kosilo po maši se prijavite pri Palovih.

PAS-DE-CALAIS

Velika noč je pred nami! Za praznovanje te največje skrivnosti

naše vere se bomo zbirali in pripravljali zlasti v vélikem tednu:

Wingles, v soboto, 6. aprila ob 19. uri zvečer.

Obredi vélikega tedna na véliki četrtek in petek: Mericourt ob 14. uri; Bruay ob 17. uri; Lievin ob 19. uri.

Na veliko soboto *blagoslov jedi*: Mericourt ob 11. uri; Lievin ob 12. uri; Bruay ob 13. uri.

Obredi z vstajenjem in mašo: Bruay ob 19. uri; Lievin ob 22. uri.

Velika noč: po nedeljskem urniku. Arras ob 17. uri.

Velikonočni ponedeljek: roma-

Patricija in Štefan Boštjančič sta nas zapustila v cvetu mladosti.

nje v Lisieux, maša v baziliki v kriпти ob 11. uri dopoldne.

Bela nedelja: maša in praznovanje Velike noči v Lille v Maisin des Oevres ob 16.30 uri.

Vsem rojakom želimo veselo alelujo!

AUMETZ

V bolnici v Thionville je umrl vdovec in rudarski upokojenec Franc-Simon Šubelj, star 76 let. Doma iz Zagorja, je prišel v Francijo leta 1925 in se zaposlil v tu-

Na pustni zabavi Parizu smo zapeli tudi: „Slovenski smo fantje...“

kajšnjem železnem rudniku. Bil je miren in bolj sam zase. Smrt njegove žene leta 1967 je bila zanj hud udarec, kljub temu da sta se njegovi hčerki zavzeli zanj in mu pomagali prenašati ta udarec. Naše iskreno sožalje!

LANEUVEVILLE devant NANCY. — Slovenska maša bo na nedeljo, 31. marca, ob pol 4 popoldne. Vsi Slovenci iz Nancyja in okolice ste prijazno vabljeni, da se je udeležite.

EPERNAY (Champagne). — Sporočamo, da bo naša slovenska maša zopet v aprilu in sicer na nedelji 7. in 28. aprila ob pol 4 popoldne v kapeli sv. Vincencija Paveškega na rue Dr. Verron 26. Pridite v čim večjem številu, da se zopet pozdravimo med seboj!

TUCQUEGNEUX-MARINE

Ko pišem te vrste, pada sneg; kadar jih boste brali, bo pomlad, koledarska vsaj, če že ne sončna. Naj bo kakor koli že, gotovo je, da se bližamo dvema velikima dnema, katerih prvi je žalosten, drugi vesel. Gotovo ste takoj uganili, da je prvi véliki petek in drugi vélika nedelja.

Starejši mož mi je pred več leti pisal med drugim: „Oh kako želim, da bi bil še enkrat mlad, ko sem s tako lahkoto verjel ter stoodstotno doživljal božično in velikonočno veselje! Zdaj so mi to vero izbili iz glave in iz srca, vendar še ne popolnoma.“

Vsakokrat, ko gledam jaslice in nedolžno mladino, ki se uvršča v velikonočno procesijo, me nekaj stiska ter grabi v prsih. Zdi se mi, da je imel pesnik prav, ko je zapisal: „Lepo je biti mlad in imeti v srcu polno nad. Dvom, negotovost, strah in obup me zdaj navdajajo.“

V tukajšnjem kraju žal ni cerkvenega pevskega zbora, a kljub temu mi še zvenijo v ušesih mogočno pete pesmi: „Zveličar naš je vstal iz groba“, itd. Tukaj žal nimamo ubranega pritrkavanja, vendar še slišim muziko naših zvonov, stokrat lepšo od „pop“-

muzike. Tu ni prekrasnih cerkvenih zastav, a v spominu še gledam krepke roke mož in fantov, ki nosijo cerkvena bandera. Še imamo pirhe in potice, pa nam ne gredo več in slast kot nekoč, ker smo na eni strani preveč razvajeni, na drugi pa imamo premalo smisla in časa za duhovno hrano.

Ni važno, koliko let bomo še tlačili zemljo in kdaj nas bodo zagreblj vanjo; važno je to, da imamo še čas za premislek. Le kdo bi si upal trditi, da je bil Jezus slepar in lažnivec!

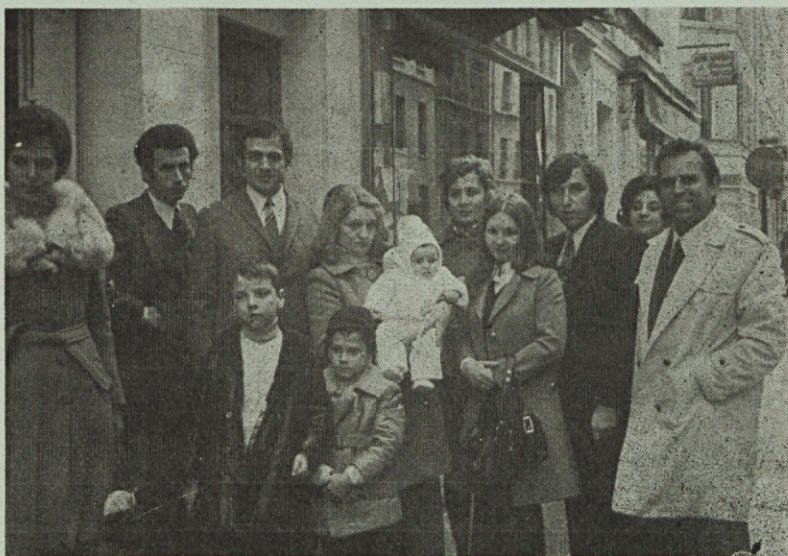
Rekel je ljudem: „Okoli ni videlo

Ob poroki Štefana Cerni in Marie-Thérèse Cervek (Plessis-Robinson, Francija).

in uho ni slišalo, kar je Bog pripravil tistim, ki ga ljubijo.“

Če je resnico govoril in o tem smo prepričani —, zakaj smo potem žalostni, otožni, malodušni? Usmiljene žene so našle Zveličarjev grob odprt, naše revno sr-

Štefka Želè iz Pariza je bila krščena.

ce pa še tlači velik kamen obupa, negotovosti, dvoma itd. Odvalimo ga, da bo postalo naše srce zopet krepko in močno! Vsak je svoje sreče, posebno pa še svoje večne sreče kovač!

NICA

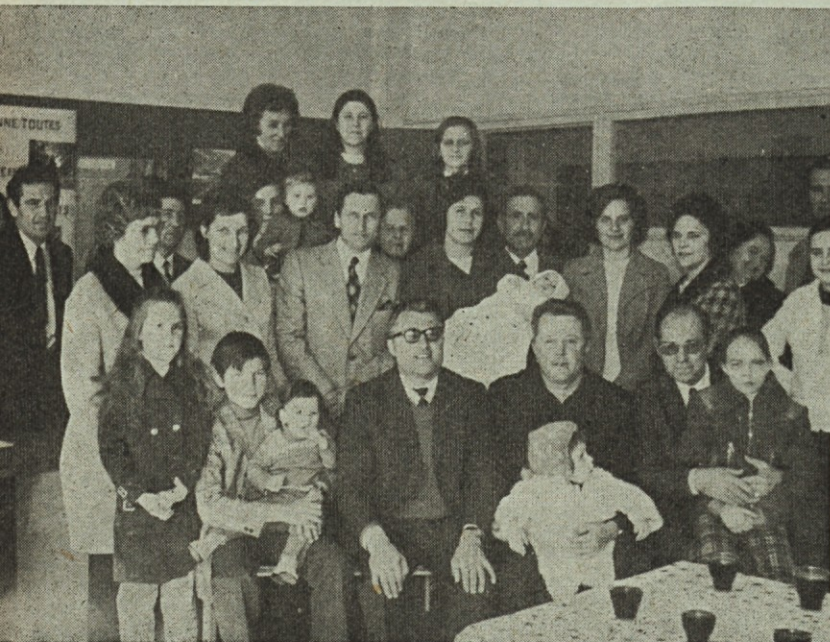
Pred nami je *Velika noč*, ko tudi mi moramo vstati iz groba greha. Nahajamo se tudi v svetem letu, letu sprave z Bogom in ljudmi. Vsako nedeljo pred mašo je priložnost za velikonočno spoved. Na cvetno nedeljo (7. aprila) bo pred mašo na razpolago tudi tuj spovednik.

Na Veliko noč je *skupna sv. maša v Nici* zjutraj ob 10. uri v kapeli sester. Na veliki četrtek, petek in soboto pa so obredi v slovenskem jeziku zvečer ob 8. uri v naši kapeli.

Na nedeljo, 24. februarja, je prejela *sv. krst* in postala član božjega ljudstva Tanja (Tatjana) Arh, hči Miroslava in Antonije.

To nedeljo smo se po pustnem

Nica: Po krstu Tanje Arh po maši v naši dvorani skupaj s starši, botri in ostalimi slovenskimi rojaki.

karnevalu zbrali pri bratih Cankar, kjer smo preživeli nekaj prijetnih uric. Brata Cankar pa sta nam s harmoniko in klarinetom pričarala vzdušje domačnosti.

Sporočiti moramo tudi žalostno novico, da je še lani *umrla* gospa Kurnik-Karij, ki je do svoje upokojitve bila kuharica bivšega britanskega premiera *Winstona Churchilla*. Svoj pokoj je preživljala v Nici, kjer je tudi umrla, zadeta od kapi.

MARSEILLE. — Na Veliko noč, 14. aprila, popoldan ob 5. uri bo *slovenska sv. maša* v župnijski cerkvi Plateau de la Viste. Pred mašo je priložnost za spoved.

Na velikonočni ponedeljek pa bo *sv. maša v La Puy Ste Reparde* ob 10. uri zjutraj, kjer bomo preživeli nekaj uric skupaj v naravi. — Vsi ste lepo vabljeni!

nemčija

OBERHAUSEN

„Oj ti pust, ti čas presneti“ je nekoliko pobodel tudi naše vesele rojake. Na področju severnega

Porenja in Porurja smo priredili na treh krajih *pustne zabave*.

Najprej so nas povabili rojaki na pustovanje v *Köln* na drugo predpustno soboto, takoj drugi dan je bila zabava v *Oberhausnu-Osterfeld* pri Wieschermannu, naslednjo pustno nedeljo pa v novo obnovljeni dvorani v *Altenessnu* v Kolpingovem domu. Povsod je bila udeležba zelo povoljna. Resnejši postni čas bomo sedaj posvetili verskemu in kulturnemu poglobljanju.

Sredi februarja smo imeli lepo *družinsko slovesnost* v kapeli cerkve sv. Martina v Rheinkamp-Repelen. Pri maši smo najprej *krstili* Francetu in Dragici Kozmus malo Marijo-Snežano.

Pri isti maši pa sta pred oltarjem izrekla *večno zvestobo*, kar dva brhka para: Peter Jazbinšek in Kristina Kostevc iz Rheinkamp-Rapelena, pa še Anton Vajngerl in Marija Kamnik iz Krefelda. Novorojenčku in obema poročnima paroma želimo: Na mnoga leta!

„Fantje, varujte svoje zdravje in življenje, bodite pozdravljeni!“

Tako sporoča iz domovine Jože Sodja, Zapolarjev ata iz Češnjice 81 v Bohinju, oče pokojnega Antona Sodja, ki se je lani 16. junija *smrtno ponesrečil* pri delu v Hamburgu. Iz srca vošči vsem Tonejevim prijateljem in znancem vesele velikonočne praznike in se zahvaljuje za vso pozornost, skrbi in izraze sožaja ob tistih grenkih dnevih. Zapolarjev ata

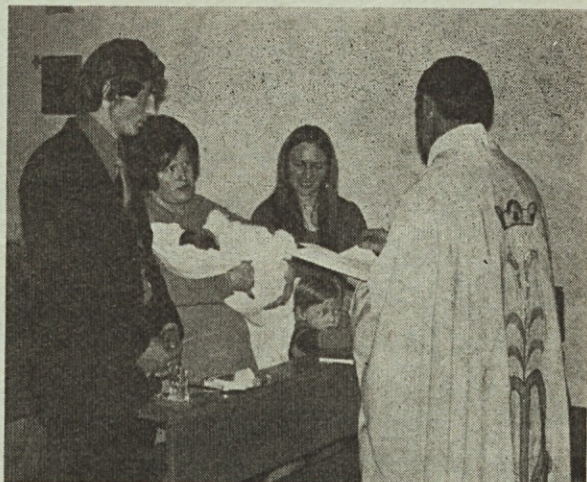
Dne 11. februarja je v bolnici v Orzay ob Renu *umrla* gospa Helena Lindičeva, roj. Pak, stara skoraj 83 let. Rodila se je v Gornji Hajdini. Zadnjih osem let je bila vdova.

Njen mož je bil med vojnama dolgoletni predsednik Zveze katoliških slovenskih društev sv. Barbare za vse rensko-vestfalsko področje, tako rekoč glava takratnih izseljencev iz avstro-ogrske monarhije.

Pokojnica je bila nadvse odlična verna žena. Za njo žaluje osmero njenih otrok (dva sta že umrla), 13 vnukov in 11 pravnukov.

Oba novoporočena zakonska para pred cerkvijo sv. Martina v Rheinkamp-Repelen: Anton in Marija Vajngerl ter Peter in Kristina Jazbinšek. Prav na desni stoji „starešina“, starosta Slovencev Martin Sapotnik.

Krst Andreje Grajner v Wipperfürthu pri Kölnu.

Vsem dragim domačim izrekamo iskreno sožalje!

(Zapisal Martin Sapotnik, starosta Slovencev v Moersu).

KÖLN

Znani „Kölnski karneval“ vedno znova navdihuje tudi slovenske rojake z novimi zamislimi. Za organizacijo in vodstvo naše *pustne veselice* se je izredno zavzela skupina mož in žená, ki so vsem obiskovalcem priredili lep večer. Veselo vzdušje je znal ustvariti ansambel Janka Goloba. Z njihovo glasbo so bili vsi zelo zadovoljni; staro in mlado, vse je bilo na nogah, ko so fantje zapihali.

Pustna srečanja so bila tudi v Krefeldu in Bergneustadtu.

Krsti v zadnjem času: Köln: Andreja, hči Alberta in Dragice Rojc; Suzana-Helena, hči Jožeta in Marjetke Knez; Natalija, hči Boža in Danice Matjaž; Hilden-Elvis, sin Antona in Vere Javeršek; Karin, hči Antona in Marije Robič; Klavdija, hči Lovra in Marije Cenar; Suzana, hči Alojza in Štefanije

Krofič. — Wipperfürth: Andreja, hči Janeza in Milice Grajner. — Eschweiler: Erik, sin Alojza in Lucije Schaufhalter. — Krefeld: Sonja, hči Štefana in Marije Kučko; Sonja, hči Vladimira in Marije Jeglič; Tomaž, sin Jožeta in Ane Danijel.

Poroka: V Wipperfürthu sta se poročila Marjeta Mihelič in Stanko Zupanič.

Staršem krščencev in novoporočencema iskreno čestitamo!

BADEN-WÜRTTEMBERG

V zadnjem času so bili pri nas *krščeni* sledeči otroci: V Buchenu/Odenwald Danijel Sarjaš, sin Ignaca in Slavice, roj. Glamočak. Starši so iz Prekmurja.

V Lörrachu je bila krščena Sabina Aleksandra Zankl, hčerka Štefana Zankl iz Globasnice na Koroškem in Dragice, roj. Pavlič iz Mežice.

V Mannheimu sta bila krščena Mitja Popošek, sin Edvarda in Helene, roj. König. Starši so doma iz Ptuja in živijo v Ludwigshafnu; Gorazd Flakus, sin Andreja in Silve, roj. Habjanič iz Maribora in Ivanjkovec. Družina živi blizu Mannheimu.

Dne 21. februarja 1974 je umrla v Mannheimu Ana Rebernik, 73-letna upokojenka iz župnije Mirna na Dolenjskem. Tik pred začetkom zadnje svetovne vojne je prišla z nekaterimi drugimi Slovenci kot sezonska delavka v okolico Mannheimu in potem ves čas ostala tukaj. Svoje družine ni imela. Bila pa je zelo navezana na svoji dve še živeči sestri in brata, ki živijo v vasi Selo blizu Mirne.

Zadnja leta je bila težka bolni-

Blagoslov velikonočnih jedil v Solingenu.

ca. Nekatere naše družine so se zato zanjo zelo zavzele in jo redno obiskovale, da ni bila v domu preveč osamljena. Vsem, ki so jo obiskovali in ji krajšali težke dni bolezní, prav lep Bog plačaj! Za pokojno smo opravili pogrebno mašo in jo priporočili božjemu usmiljenju.

Sestrana in bratu pokojne Ane izrekamo naše sožalje, ko na pogreb niso mogli priti. Tolažijo naj se z upanjem na svidenje pri Bogu in pa z dejstvom, da je pokojna v resnici dotrpela in dozorela za srečno večnost pri Bogu!

STUTTGART-okolica

Predpustno veselje: V nedeljo, 17. februarja, smo priredili v Esslingenu pustno veselico. Nad 500 rojakov (100 več kot lani) se je odzvalo vabilu v lepo okrašeno dvorano „Städtische Kantine“, ki nam jo je za to priliko odstopilo mesto.

Kjer je zbrana poštena slovenska družba, tam veselja ne manjka. Tako je bilo tudi na pustni ve-

Otroci slovenske sobotne šole v Stuttgartu. Čeprav jih je nekaj manjkalo, jih na sliki lahko naštejemo nad 50. Večina od njih se pripravlja na birmo, ki bo na praznik presv. Rešnjega Telesa, 13. junija, v Stuttgartu.

selici v Esslingenu. Iz vseh kotov je bilo veselje, nasmejanost in prešernost. Planinski kvintet je neprenehoma vabil na plesišče, „Domači zvon“ je pozdravil goste z lepo podanim petjem, veliki in mali so se poskušali v zabavnih tekmovalnih igrah, iz kuhinje je dišalo po domačih klobasah in dobre kapljice je bilo povsod dovolj, da se je tudi od omizij dvigala vesela domača pesem. „Pri Slovencih se bolje počutim kot v nemški družbi,“ nam je zaupal neki nemški gost. Da, lepo je bilo na pustni veselici v Esslingenu!

K porokam čestitamo: v Weinsbergu Mateju Furjan iz Vumpaha in Brigiti Hübner iz Weinsberga; v Esslingenu Petru Vaupotič iz Maribora in Heleni Golob iz Ljutomer.

Mladina, mladina: Novorojenčkov na našem področju nikoli ne manjka. Vsak mesec jih nekaj prinesejo h krstu. Tu poročamo o štirih krstih: v Aalenu je bil krščen Sašo Sajevec, sinko Alojza in Zorke; v Stuttgartu Danijela Kordeš, hčerkica Mirka in Anice; v Stettenu Robert Oštir, sinko Jožefa in Marije; v Schwaikheimu Alenka Košak, hčerkica Slavka in Slavice. Čestitke!

Davek nazaj: Vračanje davka na zaslužek v Nemčiji je nekaj enkratnega na svetu. Država upošteva poseben položaj in nepredvidene

Samo 4.— DM za sedem ur vesele zabave! Da je bil red pri vratih, je na pustni veselici v Esslingenu skrbel „šerif“ Vinko.

potrebne izdatke državljana. Kdaj bo socialistična Slovenija tako socialna!? Slovenci to plat ZR Nem-

Kordeševa Danijelica pri krstu v Stuttgartu. Krstil jo je stric Jože Sraka ob asistenci dveh stricev bogoslovcev. Duhovnik in oba bogoslovca so mamini bratje iz Melince v Prekmurju. Domačini jih bodo gotovo spoznali.

Pevski zbor „Doneči zbor“ poje na slovenskem pustovanju 1974 v Münchnu.

Na pustovanju v Münchnu ni smelo manjkati plesa.

čije seveda toplo pozdravljamo. V Stuttgartu smo dve soboti v marcu organizirano izpolnjevali obrazce za vračanje davka. Ker je bil navzoč tudi uradnik davčnega urada, so ljudje takoj lahko zvedeli, koliko denarja bodo dobili nazaj.

MÜNCHEN

Središče našega življenja so nedeljske maše, pri katerih vsa cerkev lepo poje in moli. Tečajji, izposojanje knjig, socialno delo — vse teče mirno, a redno naprej.

Lep dogodek je bila srebrna poroka g. Karla in Marije Lužnic. Slovesnost je bila pri nedeljski maši, tako da je okrog tristo vernikov s petjem in molitvijo pri njej sodelovalo. Dve punčki iz našega predšolskega tečaja sta povedali kratko pesmico in izročili srebrnoporočencema šopek nageljnov. Celoten obred je bil zelo prisrčen.

Srebrnoporočencema tudi mi čestitamo!

Krščeni so bili: Frančiška Anita Lavrač, hčerka Franca in Marije, roj. Perkovič; Doris Marija Fugger, hčerka Marije Fugger; Lidija Kristina Recek, hčerka Alojza in Kristine, roj. Marič. — Staršem čestitamo, otrokom pa želimo vse dobro!

švedska

V času med Veliko nočjo in binkoštni bo slovenski duhovnik ponovno med vami.

Načrt slovenskih maš je sledeči:

sobota, 20. aprila, ob 16. uri: Nybro, Ansgargarden, Kyrkogatan; nedelja, 21. aprila, ob 10. uri: Bromölla, Köpmansgatan 22 (Olofström); ob 17. uri: Malmö, Erik Dahlbergsg. 28;

nedelja, 28. aprila, ob 10. uri: Landskrona, Midhemsvägen 40; ob 17. uri: Helsingborg, Skanevägen 20;

sobota, 5. maja, ob 12,30: Jönköping, Kapellgatan 8; ob 17. uri: Boras, Fjällgatan 34;

sobota, 11. maja, ob 16. uri: Halmstad, Norravägen 10;

nedelja, 12. maja, ob 18. uri: Göteborg, Parkgatan 14;

sobota, 18. maja, ob 16. uri: Vesteras, Kristingatan 17;

nedelja, 19. maja, ob 11,30 uri: Örebro, Skolgatan 13; ob 16. uri: Köping, Hagav. 1;

sobota, 25. maja, ob 16. uri: Södertälje, Biborgsgatan 2;

nedelja, 26. maja, ob 10. uri: Eskilstuna, Djurgardsgatan 32; ob 17. uri: Stockholm, Folkungagatan 46;

nedelja, 3. junija, ob 11,30: Vadstena, Myntbacken 2.

Zadnja, binkoštna nedelja je namenjena našemu skupnemu romanju k sveti Birgiti in skupnemu srečanju. Bilo bi zelo pametno organizirati avtobuse. Potrudil sem se izračunati oddaljenost Vadstena (leži ob jezeru, v sredini med Örebro in Jönköpingom). Najdalje je iz Malmö (395 km), iz Göteborga je 260, iz Stockholma 230.

Do Velike noči imate še čas, da me pisмено obvestite v München o vaših željah glede krstov, porok, knjig itd.

Za enkrat vas spremlja z dobrimi željami in molitvijo

Vaš pater Janez.

binkoštno srečanje 1974

bo 2. junija v Stuttgartu
(na Killesbergu)

Švica

SLOVENSKI DRUŽABNI VEČER V BASLU

Stara navada, vsem Slovencem znana in ljuba, da se v predpustnem času ljudje povesele, letos tudi med nami ni bila pozabljena. Zbrali smo se v Baslu v soboto, 9. februarja, najprej v lepem številu pri maši, po maši pa še v večjem v dvorani župnije Sv. Antona. Dvorano nam je v ta namen rad dal na voljo g. dekan Cavelti in vse kaže, da nam bo tudi v bodoče enako rad ustregel.

V dvorani se nas je zbralo več, kot pa smo prej upali, saj je bil ta družabni večer prvi te vrste, namenjen Slovencem, ki živé v tem delu Švice. Razposlano jim je bilo preko 300 obvestil in odzvalo se jih je skoraj polovica. Število zbranih, zlasti pa razpoloženje ljudi zgovorno priča, da se je trud izplačal, obenem pa to daje tudi upanje in pobudo, da bi se zbrali še kdaj, in to so potrdile tudi izjave ljudi po končani zabavi, ki je vsem kar prehitro minila.

Prijetno smo se imeli. V dvorani se je kmalu razlegla domača pesem, potem pa so nas s *tremi veselimi prizori* na odru razveselili gostje iz Bregenza. Prav njim gre naša iskrena zahvala, da je večer prekoračil meje preprostega go-

stilniškega veseljačenja ob kozarčku vina ali čaši piva. Tem prijateljem se še enkrat toplo zahvaljujemo, posebej še g. dr. Rögerju, ki je skupino vodil. Obenem izražamo upanje, da nas bodo še obiskali. Morda naši izrazi dobre volje in priznanja s ploskanjem niso bili taki, kakor ste to res zaslužili, ampak veste, mi smo premalo navajeni na podobne stvari; gotovo pa bomo drugič znali pokazati mnogo bolje.

Na odru so se poleg gostov iz Bregenza pokazali tudi trije otroci dr. Humarja iz Arlesheima pri Baslu. Urška, Rok in Boštjan so pogumno zapeli veselo slovensko pesmico in zanjo želi glasno priznanje zbranih.

Vse je potekalo v najlepšem redu. Nekoliko zmede so naredile le klobase, ki jih je prehitro zmanjkalo — vzrok pa je edino v večjem številu zbranih, kakor je bilo mogoče pričakovati, vendar je to samo razveseljivo. Toda tudi ta problem je bil kmalu rešen in ob koncu ni šel nihče lačen domov, tudi žejen ne, vsi pa zares veseli in gotovo z željo, da bi ne ostalo samo pri enem slovenskem družabnem večeru.

„Se bomo še kdaj takole zbrali?“ so ob koncu spraševali večinoma vsi. O, ja še! Ampak potrebno je več *sodelovanja* pri pripravah! Zato je najprej potrebno, da se z dobro voljo in v večjem

Roman, Igor, Marko in Martica se veselijo novorojenega bratca Davida.

številu zbiramo pri *slovenski maši*, ki je v Baslu vsako drugo in četrto nedeljo v mesecu ob 19. uri v cerkvi Sv. Antona, Kannenfeldplatz (ob cesti Hauptbahnhof—Flughafen, tram 4 ali 1).

Vsega namreč ne zmore samo eden, zlasti pa ne samo duhovnik, ker on ima prvenstveno drugo nalogo. Ni dovolj, da se izražajo le želje po družabnosti in kulturnih prireditvah, treba je znati dati tudi samega sebe na razpologo, pomagati s svojimi sposobnostmi, včasih tudi žrtvovati nekaj denarja, zlasti pa svoj prosti čas. Nič ne pomaga samo kritizirati in se pritoževati! Prav gotovo pa najmanj pripomoremo k napredku za dobro stvar in za našo skupnost tako, kot je storil eden od naših rojakov, ki je na določenem mestu označil slovenski misijon v Švici kot najbolj nedelaven med slovenskimi ljudmi v tujini! Kdor je res pravi Slovenec, se bo najprej sam potrudil, po svojih močeh kaj storiti in slovenskim misijonarjem pomagati in ne obratno, s tožarjenjem in pristranskim kritiziranjem misijonarjem delo le oteževati.

Dragi slovenski prijatelji v Švici! Pridite radi tja, kjer se zbiramo k slovenskim mašam! Tam se bomo med seboj bolje spoznali in kmalu se bomo s skupnim delom in prizadevanjem spet zbrali k družabnemu večeru. V bližnji bodočnosti bi radi pripravili spet en tak večer. Takrat naj bi bil poudarek še bolj slovenski.

Radi bi namreč slavili *materin-*

V hišni kapeli Kapuzinerheim-Seebach/ZH v Švici sta si na praznik Brezmadežne, dne 8. dec. 1973, obljubila večno zvestobo Stanislav Horjak iz Laškega in Milena Pešec iz Podbočja na Dolenjskem.

ski dan ter počastili in razveselili najprej naše slovenske mamice z otroki. Ker pa je materinski dan družinski praznik, je jasno, da tudi očetje in tisti, ki se pripravljajo na ustanovitev lastne družine, spadajo zraven. Predvidevamo to za drugo soboto v maju, to je 11. maja. V ta namen se predhodno pridno zbiramo pri slovenskih mašah, da se bomo pripravili na proslavo. Posebej ste v ta namen vabljeni obkraj v aprilu, na *Veliko noč* in 14 dni pozneje.

Ne samo za proslavo materinskega dneva, tudi za naprej se bomo skušali kaj dogovoriti. Nihče

ni nepotreben, nihče nepomemben, prav gotovo pa vsak zelo zaželen in iskreno povabljen. Vsak Slovenec nosi v sebi košček domovine — to pokažite! Naj vas ne bo sram biti Slovenec in to zavest tudi radi in s ponosom potrdite!

Nekateri so dobro voljo pokazali že zdaj. Upamo, da bo to dalo spodbudo tudi drugim. Tistim, ki so kakorkoli pomagali, da je bilo to naše prvo srečanje prijetno, iskrena hvala in obenem tudi prošnja za pripravljenost pomagati tudi v bodoče. Od našega skupnega dela je odvisno, kako pogosto se bomo v podobni obliki

zbrali, in končno tudi zadovoljstvo vsakega.

In še enkrat, za konec — da si bomo bolj zapomnili — najprej se skušajmo zbirati pri slovenskih mašah, da se med seboj res spoznamo, naprej potem ne bo pretežko. Vsak stik z domačimi ljudmi, če še tako kratek, nam bo vsem pomagal, da bomo tudi v tujini močnejše čutili resnico, da smo vsi in povsod otroci slovenske matere. Kdor pomaga drugim na kakršenkoli način, stori tudi sebi mnogo dobrega. Pomagajmo drug drugemu, da nam bo v tujini čimbolj po domače lepo!

slovinci ob meji

KOROŠKA: Katoliško prosvetno društvo v Šmihelu pri Pliberku je priredilo literarni večer, da bi na ta način proslavilo 125-letnico Prešernove smrti. Med drugim je gimnazijski ravnatelj dr. Pavle Zablatnik podal kratek, a kljub temu zelo informativen pregled slovenske književnosti od začetkov v dobi reformacije pa do najnovejšega časa. — Akademski moški pevski zbor graških študentov je imel turnejo po Koroškem. Nastopil je na različnih krajih in je imel tudi po dva koncerta na isti dan. Nastopil je v Kostanjah, v Selah, v Št. Lipšu, v Žvabeku in drugod. Zbor, ki ga vodi Aleš Schuster, je želel velik uspeh povsod, kjer je nastopal. — Koroški čebelarji so se srečali v Domu v Tinjah. To srečanje ni bilo le družabno, ampak predvsem in v prvi vrsti informativno. — Slovensko kulturno društvo iz Globasnice je imelo v gosteh moški zbor „Slava Klavora“ iz Maribora. Zbor je za svoje delo dobil že veliko nagrad in odlikovanj. S prvo pesmijo, Galusovo „Ecce, quomodo moritur justus“, so se spomnili nedavno umrlega zbiralca koroških pesmi Luka Kramolca. Zbor je prepeval skoraj dve uri koroškemu občinstvu in ob koncu so jih poslušalci nagradili z močnim in

dolgim ploskanjem. — Krščanska kulturna zveza je priredila pevski festival v Domu glasbe v Celovcu. Nastop mešanega zbora „Lojze Bratuž“ iz Gorice, moškega akademskega zbora graških študentov in salzburških bogoslovcev ter mešanega zbora „Jakob Petelin-Gallus“ iz Celovca je bil praznik slovenske pesmi in nepričakovano prijetno presenečenje za številne poslušalce, ki so prišli kljub slabim vremenskim razmeram iz vseh koroških slovenskih dolin.

GORIŠKA: V cerkvi svetega Ignacija je več glasbenikov iz matične domovine gostovalo na koncertu slovenskih solistov. Nastopili so Nada Vidmarjeva, Bogdana Stritarjeva, Ludvik Ličer, ki so peli samospeve predvsem Bachovih skladb. Spremljal jih je na orglah odlični organist Hubert Bergant, ki je zaigral tudi tri samostojne točke. — V Katoliškem domu je na povabilo Slovenskega katoliškega prosvetnega društva gostoval Komorni zbor Nova Gorica. Zbor, ki je dokaj disciplinirano in dognano odpel svoj program, se je goriškemu občinstvu častno predstavil. — Četrto predavanje za mladino je imel dr. Marjan Šef, zdravnik in jezuit iz Ljubljane. Mladini je prikazal vrednote resnične ljubezni, ki ni v spolnosti, temveč v višjih oblikah duhovne ljubezni.

TRŽAŠKA: Drugo predavanje iz ciklusa „Umetnost na Slovenskem“ je imel dr. Emilijan Cevc o gotiki na Slovenskem. Tehtno predavanje predstojnika oddelka za zgodovino in umetnost pri SAZU so

spremljali diapozitivi. — V okviru abonmajev Glasbene Matice je nastopil v Kulturnem domu „Slovenski trio“. Z izvajanjem je dokazal svojo kakovost in visoko umetniško raven, ki ga uvršča med najboljše jugoslovanske komorne skupine. — Slovenska prosveta v Trstu je priredila Prešernovo proslavo. Med drugimi točkami, recitacijami in pevskim nastopom sveitovanskega pevskega zbora so podelili letošnje nagrade za najboljšo novelo. Ta natečaj je razpisala revija „Mladika“.

BENEŠKA SLOVENIJA: Benečanski kulturni dnevi, ki jih prireja študijski krožek „Nediža“ iz Špetra Slovenov, se lepo nadaljujejo. Profesor Pellegrini s padovanske univerze je predaval o medsebojnem vplivu furlanščine in slovenščine na območju Slovenske Benečije predvsem v krajevnih imenih.

slovinci po svetu

ARGENTINA: Da ne bi mladini počitnice minile brez vsake kulturne prireditve, so priredili fantje in dekleta v svojem domu v Carapachayu v okviru svojih organizacij mladinsko nedeljo. Sledile so

si športne tekme, predavanje ter razne igre in petje. Udeležba je bila lepa, zadovoljiv je pa bil tudi uspeh.

BRAZILJA: Ob 420-letnici ustanovitve mesta Sao Paulo so se Slovenci z osmimi narodnimi nošami udeležili proslave. Kardinal jih je posebej pozdravil in se tudi z njimi slikal, kakor tudi guverner te države. Drugi dan je dnevno časopisje prineslo poročilo o proslavi

in sliko s slovenskimi narodnimi nošami.

KANADA: V slovenski župniji Brezmadežne v Torontu so pričeli zbirati denar za povečanje dvorane in novih prostorov za mladino. Načrte pripravlja Franc Osredkar, nato jih bodo dali v odobritev škofijskemu gradbenemu odboru. Računajo, da bodo spomladi že vse imeli urejeno in da bodo pričeli z gradbenimi deli. — Delo pri Baragovem domu na Slovenskem leto-

višču dobro napreduje. Kljub temu da jih je zima prehitela in je sneg že naletaval, so uspeli pokriti in tako dokončati streho. Sedaj je dvorana že toliko dograjena, da v njej ob ognjišču kurijo in imajo zatočišče smučarji.

ZDA: Pevski zbor „Jadran“ je priredil koncert v Slovenskem delavskem domu v Clevelandu. Ves zaslužek koncerta je šel za to ustanovo, ki že od početka daje streho zboru „Jadran“.

razvoj gre svojo pot

Prajanez je pobledel od zavisti, ko je v Pradolfovi votlini prvokrat videl, da si svetijo s trskami.

„Sijajen izum!“ je vzkliknil.

„Da,“ mu je odvrnil Pradolfo, „to je luč, ki jo lahko neseš s seboj, ki si jo lahko zatakneš kamorkoli. Celega ognja nisi mogel, z vejo, ki si jo potegnili z ognja, pa si se opekeli.“

In brljava luč tresk je — poleg sončne svetlobe — postala naravna svetloba v človeškem življenju.

Rimljan Dolfus je šel korak dlje — izumil je oljenko.

To mu je bil Janus zavisten.

„Krasno sveti,“ mu je dejal.

„Da, res. Zdaj je to — poleg sončne svetlobe — naša naravna svetloba...“

Vzel je oljenko in se napotil v vinsko klet po tisto amforo od zida. Brez luči bi je še našel ne.

Potem so ljudje izumili sveče.

„Sijajen izum!“ so se navduševali in k svečam izdelovali prelepe svečnike, za katerimi

se dandanašnji pode zbiralci antikvitet.

Svetloba sveč je bila — poleg sončne svetlobe — edna naravna in prava luč.

Za svečami so prišle petrolejke.

„To je prava luč,“ so ljudje navdušeno vzklikali.

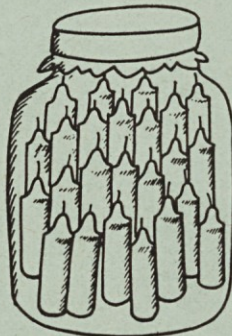
Na promenadah in sprehajališčih so postavili plinske luči.

Trda je predla ponočnjakom in drugim ljubiteljem teme, saj so luči svetile vse svetleje.

In končno so izumili elektriko.

„To je izum tisočletja,“ so bili ljudje navdušeni.

„Elektriko v zadnjo vas, v zadnjo hišo!“ so dejali.

OZIMNICA

In vse svoje življenje so presmerili na elektriko: svetili so z elektriko, kuhali so z elektriko, vozili so se z elektriko, grel in hladili so se z elektriko, vse stroje jim je gnala elektrika, tovarni si brez elektrike ne bi mogli niti predstavljati, elektrika je postala nepogrešljiva.

Tistim, ki so radi delovali v temi, je odklenkalo. Jarka luč žarnice jih je pregnala.

Obmirovali pa niso.

„Če bi elektrike zmanjkalo, bi bila spet tema in, če bi bila tema, bi lahko spet delovali,“ so modrovali.

In ne le modrovali, prešli so od besed k dejanjem, to te dni čutimo prav vsi, kajti luči ni niti za lek.

Temne sile so spet na pohodu, dani so jim vsi pogoji za delo.

Razvoj gre svojo pot:

Od trske do oljenke, od oljenke do sveče, od sveče do petrolejke, od petrolejke do plinske luči, od plinske luči do elektrike, od elektrike do plinske luči in petrolejke in sveče.

Kako prav nam spet pridejo čudoviti svečniki naših prednikov!

Sicer pa, kot sem dejal, razvoj gre svojo pot.

Pomanjkanje elektrike je ljudi pognalo k razmišljanju. Ne

RADIO LONDON (BBC)

Oddaje v slovenščini: Po evropskem času oddaja radio iz Londona vsak dan od 12,00—12,15 na kratkih valovih 16, 19 in 25 metrov. — Od 19,00—19,30 na valovih 31, 41 in 49 metrov ter v zimskem času tudi na srednjem valu 232.

Samo ob nedeljah je oddaja še posebej ob 16,30—17,00 na kratkih valovih 19, 25 in 31 metrov.

le znanstveniki, zdaj vsi premišlujejo o tem, kako bi lahko električne peči predelali na drva, kako bi hladilnike pognali s svečo, kako bi trolejbus in vlake pognali s čim drugim,

kako ljubke so bili plinske svetilke in kakšno čudovito domače vzdušje so pričarale sveče.

Povedo tudi, da bo pomanjkanje luči ugodno vplivalo na slovensko nataliteto. Nobena stvar ni samo slaba, vsaka ima tudi dobre plati.

Le eno me skrbi: temne sile, ki so poskrbele za temo, zdaj ne spe, temo so potrebovale za svoje črno delovanje.

Evgen Jurič

božja mast

Ljudje, kako ste kaj založeni z božjo mastjo, ki je potrpljenje, kadar imate kakšne opravke? Sitni ste, ujedljivi, tudi neznosni! Brez božje masti pa škodimo splošnemu blagru, ki se kaže v sproščenosti zaposlenih in v poudarjanju, diskurtiranju med službenim časom.

Poučiti bi bilo treba ljudi kar po abecedi, na primer Angelco, ki je šla na občino urejat svoje dajatve, pa ni nič opravila, ker so prav takrat diskutirali, če se splača kupiti zmrzovalne skrinje za pršut, ki bi ga jedli za dopoldanske malice. Grde besede je rekla zoper občinsko oblast kar vratarju, ki je bral „Adama in Evo“ in ni bil nič kriv!

Cene je prisopihal v četrto nadstropje, h generalnemu, da bi se pritožil zoper napravo, ki jo je kupil v njegovem podjetju, pa se je razletela. Ni dobil ne generalnega in ne podgeneralnega, ker so takrat sejali, kako se bodo razvrstili po počitniških domovih podjetja. Tudi Cene je bil brez

božje masti: dva referenta, ki sta igrala šah, je dobesedno užalil.

Pepca je prinesla popravil gospodinjski aparat, ampak samo do ograje, na kateri je pisalo „Zaprto!“ Ves kolektiv je v največji delavnici razpravljal: koliko sestankov naj bi imeli, da bi bili po številu sestankov prvi, ko bodo sestankovali o ustavnih dopolnilih pa popravkih. Pepca je na listek pripisala nekaj grdega pa še pljunila je skozi ograjo.

Stane je čakal v veliki bolniški čakalnici, ker so ga za tisti dan naročili 60 kilometrov daleč, z vlakom. Eno uro je čakal in skozi vrata, ki so se odpirala pa zapirala, je opazoval belo oblečene tovariše, ki so z nogami na mizi s sestrami pili konjak. Zmanjkalo mu je božje masti, potrkal je in rekel: „Zakaj pa nič ne delate, zakaj me ne sprejmete?“

„Delamo, delamo!“ je zagostolela lepa sestra, „TOZD delamo!“

Nato se je Stane prav po nepotrebnem razjezil še na TOZD. Po nepotrebnem, ker so ga sekljali možje in punce v belem, ker je šel primarij na jago.

Albert Papler

Poštni nabiralnik

V NAŠI LUČI ME NEKAJ MOTI...

V zadnji številki Naše luči ste objavili pod tem naslovom dopis nekega bralca, ki mu ni všeč, da pišete resnično o položaju v današnji Sloveniji, in pa, da navažete bralce k temu, da se povsod v tujini predstavijo najprej kot Slovenci in šele potem kot Jugoslovani. Naj k temu iz Pas-de-Ca-

lais, Francija, napišem svoje mnenje.

Tisti gospod K. P. iz Nemčije bi menda rad videl — kaj če ni mogoče izrazil željo koga drugega, ki ga je za to poveril? — da bi o tem, kaj se doma dogaja, pisali samo pohvalno. Kaj res ne smemo vedeti resnice o tem, kaj se dogaja doma? Saj živimo vendar v svobodnem svetu, kjer nima nihče resnice v zakupu.

Glede slovenstva bi pa tole re-

kel: mislim, da Slovenci že od zdavnaj spoštujemo druge narode na svetu, gotovo še posebno naše sodržavljane na jugu. Ne sovražimo nikogar. A povsod bomo še naprej najprej povedali, da smo Slovenci. Tu v Franciji smo nekateri že po petdeset let. Imamo francosko državljanstvo, a smo dali na osebno izkaznico napisati kot kraj rojstva Slovenijo, kot državo Jugoslavijo. Pa se s tem nismo hoteli povzdigovati.

A. J., Francija

S PRIDNIMI ROKAMI IN BOŽJO POMOČJO

Mogoče bo prav, če na kratko opišem sedaj, ko je moj mož že nekaj let v grobu, kako je s svojo pridnostjo in zaupanjem v Boga v življenju uspel.

Doma je bil v Zidanem mostu. Bil je sedem let star, ko mu je oče umrl. Mati se je drugič poročila in odšla v Nemčijo, v mesto Moers. Moj mož je ostal pri stari materi doma. Ko mu je bilo petnajst let, jo je sam mahnil v Nemčijo, kajti doma je bil ubog in dostikrat lačen. Ko je prišel k svoji materi v Moers, ga je ta poslala v rudnik na delo.

Ko se je pričela prva svetovna vojna, je bil vpoklican k vojakom v Slovenijo. Bil je v Novem mestu v bolnici kot ranjenec. Tam sva se tudi spoznala, saj sem jaz iz Novega mesta. Stara sem 76 let.

Po končani vojni sva si eno leto dopisovala, potem sem jaz odšla v Nemčijo in se leta 1920 poročila z njim v Meerbecku.

Vsega skupaj je moj mož delal v rudniku v Nemčiji 12 let. A tu je bilo vedno slabše, zato sva odšla na Nizozemsko, kjer se je spet zaposlil v rudniku in sicer v Heerlenu. Tam je delal 13 let in pol.

Ko je bil 42 let star, je hudo zbolel. Pozdravil se je v dobrem letu, a bil je upokojen. Ker je bil velik in močan, so ga bili v rudniku izkoriščali. Dolga leta je moral delati tako, da je stal v vodi in blatu, zato je tudi zbolel. Pokojnine je dobival po 15 goldinarjev, zato sem morala jaz bolj šiva-

ti, da sva mogla živeti z najinima otrokoma. Prati sem morala poleti in pozimi zunaj na roke. Črpalka za vodo je stala na drugi strani ceste in morala sem jo z vedrom nositi domov.

Preselili smo se v hišo s trgovino, kjer je začel moj mož sestavljati radie. To je bil njegov konjiček, istočasno je pa s tem skromno služil. Včasih je sestavljal radio celo noč in tudi jaz sem včasih gledala to njegovo delo celo noč. Ko so prišli v prodajo prvi Philipsovi in Siemensovi radii, je začel mož te prodajati, obenem pa je radie popravljali.

Čez nekaj let smo s pomočjo hčerke kupili parcelo sredi mesta Heerlen, kjer smo potem postavili trinadstropno hišo s trgovino. Trgovino je sin po moževi smrti še povečal. Prodajamo razne električne stroje.

Moj mož je bil zelo veren. Vsako nedeljo je šel k maši. Vsako leto je šel tudi k velikonočni procesiji, ki jo je takrat še vodil pater Teotim.

Oba z možem sva ostala Slovenca, čeprav sva prevzela nizozemsko državljanstvo. Moj mož je bil pošten in delaven, zato je tudi v življenju lepo uspel. Pa Bog nam je pomagal.

Jaz dobivam Našo luč že od vse-

Gospa Fani Kurnig s sinom in sedaj že pokojnim možem (Heerlen, Nizozemska).

ga začetka in jo vsak mesec z veseljem pričakujem.

Vas prav lepo pozdravljam.

Fani Kurnig,
Heerlen, Nizozemska

UREDNIKI VAM!

Vsem, ki nam pišete, se zahvaljujemo za pozdrave, izraze pri-znanja in zadovoljstva, ki so malodane v vsakem Vašem pismu. Oprostite nam, če Vam ne moremo odgovarjati in ne vedno objavljati Vaših pozdravov v Naši luči. Za odgovarjanje ni časa, za objavljanje pisem dostikrat ne prostora, saj ga nam še za redne rubrike stalno zmanjkuje. Ko bi odviselo samo od naše dobre volje, bi vedno vsa pisma objavljali.

Včasih kdo od bralcev posebej prosi, naj objavimo njegovo pisanje. Če gre za splošno zanimivo stvar, to poskušamo storiti, če pa tega ni, seveda takega pisanja ne moremo objaviti.

Mnogo pirhov in potic — pa tudi malo hrena — za Veliko noč Vam želijo

uredniki

graham green

moč in sijaj

roman

Roman „Moč in sijaj“ (1940) je eno najboljših del angleškega spreobrnjenca h katolicizmu Grahama Greena. Pisatelj je z njim posegel v zadnja vprašanja katoliške vere. Zunanji dogodki v romanu so samo povod za reševanje teh vprašanj.

Romana zlasti mnogi katolici niso razumeli. Površnega bralca bo pritegnil samo zunanji potek dogodkov v romanu, prezrl pa bo tisto, kar je pisatelj v resnici hotel povedati. Ob propadlem duhovniku je Green hotel pokazati božjo moč in božji sijaj, ki se razodeva v človeku: čim bednejši je človek v svojem bivanju, tem bolj potreben mu je Bog in tem bolj nedoumljiva sta božja moč in sijaj.

Kot človek in duhovnik je glavni junak brez časti in dostojanstva, preganjan in ponižan. Toda duhovnik ostane ven-

darle zvest svojemu poklicu: ne beži, kakor so bežali drugi, dokler more dajati ljudem Boga.

Dosedanja vsebina:

V eni izmed mehiških držav so prišli komunisti leta 1926 na oblast in prepovedali vsako versko delovanje. Duhovniki so deloma zbežali s svojim škofom vred, nekatere so postrelili, ostal je le še padre José, ki se je pokoril guvernerjevega odloku in se poročil, in pa še en duhovnik, ki se potika od vasi do vasi, uči otroke krščanskega nauka, jih krščuje, mašuje, spoveduje, obhaja in krščansko pokopava ljudi. Oblast ga preganja, razpiše nagrado na njegovo glavo, policija jemlje talce v vaseh, kjer se je skrival. Policijski poročnik v glavnem mestu se zagriže v to, da ga ujame.

Duhovnik se hoče rešiti iz države z zadnjo ladjo, pa ga pridejo prositi, naj gre k umirajoči starki. Gre. Potem se pa potika iz kraja v kraj, da bi ušel policiji.

Domisli se še zadnje možnosti: vrne se v vas, kjer sta pred osmimi leti z Marijo „spočela otroka brez ljubezni: le strah in obup in pol steklenice žganja in občutek osamelosti, to ga je pognalo v dejanje, ki ga je bilo groza...“

Tudi v tej vasi ni dobrodošel: ljudje se boje policije. Celó Marija ga ni vesela, njegov lastni otrok ga pa gleda poln hudobije. Ko drugo jutro navsezgodaj mašuje, pride v vas policija. Vendar duhovnika nihče ne izda.

Policija je odšla. Za njo odhaja iz vasi tudi duhovnik. Pri reki vzame s smetišča še svojo aktovko — tja jo je vrgla Marija, da je ne bi policija našla — in papirje, ki so bili v njej. Za bližnjim drevesom opazi svojo hčerko. Nagovori jo: „Moja mala, kaj pa ti je...?“

Rekla je: „Ti... ti...“

„Jaz?“

„Ti si kriv.“

„Otrok dragi, zakaj jaz...?“

Divje je rekla: „Posmehujejo se mi.“

„Zaradi mene?“

Rekla je: „Vsak drugi ima očeta, ki dela!“

„Tudi jaz delam.“

„Duhovnik si, ali ne?“

„Ja.“

„Zakaj odhajaš?“

Približal se ji je bolj. Mislil je: saj človek sme poljubiti svojo hčer. Ali odmaknila se mu je.

„Ne dotikaj se me!“ je zavreščala s svojim poprejšnjim glasom in se zahehetala.

Potihoma je molil: „O Bog, daj mi kakršno koli smrt, brez kesanja, v grehu, samo reši tega otroka!“

Bil je človek, od katerega so pričakovali, da bo reševal duše. Nekoč se je zdelo to prav preprosto, zdaj pa je bilo skrivnost. Zavedal se je, kako obupno neprimeren je za to.

Spustil se je na kolena in jo poignil k sebi. Hehetala se je in se mu skušala izviti. Rekel je: „Ljubim te. Tvoj oče sem in te ljubim. Skušaj to razumeti!“

Krepko jo je držal za zapestje in mahoma se je umirila in se zagledala vanj. Rekel je: „Svoje življenje bi dal, svojo dušo... dragi otrok, draga moja, skušaj razumeti, da si tako pomembna.“

Brez razumevanja je strmela vanj s svojimi črnimi očmi. Imel je občutek, da je prišel prepozno. Rekel je: „Zbogom, draga moja,“ in jo okorno poljubil.

S težkimi koraki je odšel nazaj čez trg. Njegova mula je osedlana stala zraven stojnice z limonadami. Zasukal je mulo proti jugu. Potopotoval je po sledi policije, ta pot se mu je zdela precej varna.

Ostal bo še mesec dni, še leto dni, čutil je, da mora nekako odkupiti svojega otroka. Medtem ko je odskakoval na muli, je skušal podkupiti Boga z obljubami, da bo stanovitven...

Ko se je približal kaki vasi, je ustavil mulo in šel peš naprej, kolikor je mogel blizu — policija bi se bila utegnila ustaviti tam. Potem je naglo jahal skozi vas, ne da bi s kom spregovoril kaj več ko „dober dan“; in ko je bil spet na gozdni poti, je spet poiskal sledove poročnikovega konja.

Po šestih urah ježe je prišel v La Candellario, dolgo, uborno vas s pločevinastimi strehami, ki je stala ob enem izmed pritokov reke Grijalve. Previdno je prihajal na prašno ulico, bilo je v začetku popoldneva. Jastrebi so sedeli na strehah in nekaj mož je ležalo v mrežnicah v ozki sencii, ki so jo metale hiše.

Ob neki mrežnici se je mula sama od sebe ustavila. Mož v njej je ležal ves zgrbljen počez, drsaje z eno nogo po tleh, da se je mrežnica premikala.

Duhovnik je rekel: „Dober dan.“
Mož je odprl oči in ga gledal.
„Kako daleč je do Carmen?“
„Devet milj.“
„Ali lahko dobim čoln, da se prepeljem čez reko?“
„Lahko.“
„Kje?“

Mož je lenobno zamahnil z roko, kakor da bi rekel, kjerkoli že, samo tukaj ne. Imel je samo še dva zoba, podočnika, rumenkasto sta mu štrlela vsak na eni strani iz ust.

„Kaj je počenjala policija tukaj?“ je vprašal duhovnik.

„Nekoga iščejo,“ je rekel mož.
„Ali jih lahko dohitim, če grem proti Carmen?“

„Saj ne gredo v Carmen.“
„Ne?“

„Proti mestu gredo.“
Duhovnik je jahal naprej. Čez dvajset metrov se je spet ustavil pri stojnici z limonado in vprašal fantka, ki je stregel: „Ali lahko dobim čoln za čez reko?“

„Čolna ni.“
„Da ga ni?“
„Nekdo ga je ukradel.“
„Kako bom prišel čez?“
„Zakaj želite čez?“
„V Carmen sem namenjen. Kako je prišla policija čez?“

„Plavali so.“
„Mula, mula!“ je rekel duhovnik, poganjajoč mulo naprej. Ozrl se je: daleč na drugem koncu ulice je mešanec sedel vzravnan v svoji mrežnici in gledal za njim.

Mula je zavila po strmi stezi proti reki in duhovnik se je spet ozrl, mešanec je bil še vedno v mrežnici, vendar je imel obe nogi

na tleh. Dobro znan občutek nelagodnosti je duhovnika nagnil, da je pognal mulo z udarci, ali muli se ni mudilo, počasi je drsela po brežini proti reki. Nerada je zabredla v reko in zaplavala. Nekdo je nekaj zavpil z brega.

Duhovnik je pogledal nazaj. Ob robu reke je stal mešanec in klical. Mahal je z roko, kliče duhovnika nazaj, ali mula je že zlezla iz vode in na breg na drugi strani in duhovnik se ni zmenil zanj, tisti nelagodni občutek ga še ni zapustil. Pognal je mulo naprej skozi zeleno poltemo bananovega gaja, ne da bi gledal nazaj.

Vsa ta leta je imel samo dva kraja, kamor se je lahko zmeraj vračal in se varno skrit spočil. Eden je bil Concepción, njegova nekdanja župnija, in ta mu je bil zdaj zaprt. Drugi je bil Carmen, kjer je bil rojen in kjer so mu bili pokopani starši. Poprej je mislil, da bi utegnil imeti še tretji kraj, ali tja se ne bo povrnil nikoli več...

Zasukal je mulo v smeri proti Carmen in spet ju je zagnil gozd. Če bosta napredovala tako, bosta prišla tja v temi in prav to je hotel. Duhovnik se je nagnil naprej in zaspal.

Ko se je zbudil, je začutil počasno zibajočo se mulino hojo in neke stopinje. Obrnil se je: bil je mešanec, koračil je za njim in voda se je cedila z njega, gotovo je preplaval reko. Zoba sta mu štrlela čez spodnjo ustnico in priliznjeno se je nasmihal.

„Kaj hočete?“ je ostro vprašal duhovnik.

„Niste mi povedali, da greste v Carmen.“

„Čemu naj bi bil o tem govoril?“

„Veste, tudi jaz sem namenjen v Carmen. Bolje je popotovati v družbi.“ Na sebi je imel srajco, bele hlače in telovadne copate, iz ene je gledal palec, debel in rumen, kakor nekaj, kar živi pod zemljo.

Popraskal se je pod pazduhami in prišel prijateljsko k duhovnikovu stremenu. Rekel je: „Saj niste užaljani, gospod?“

„Zakaj mi pravite gospod?“

„Vsakdo lahko vidi, da ste izobražen človek.“

„Gozd je odprt vsem,“ je rekel duhovnik.

„Ali ste dobro znani v Carmen?“ je vprašal mož.

„Ne posebno. Nekaj prijateljev imam tam.“

„Najbrž greste po kupčiji?“
Duhovnik ni odgovoril. Čutil je možovo roko na svoji nogi, lahko in roteče se je je dotikala.

Mož je rekel: „Šest milj od tod, malo stran od ceste, je neko posestvo.“

„Mudi se mi,“ je rekel duhovnik.

„Kakšno korist pa bi imeli od tega, če pridete v Carmen ob eni, ob dveh zjutraj? Lahko bi prenočila na posestvu in prišla v Carmen, še preden bo sonce visoko.“

„Jaz delam tako, kakor je meni prav.“

„Seveda, gospod, seveda.“ Mož je kratek čas molčal, potem je rekel: „Ni pametno popotovati ponoči, če gospod nima puške. Za človeka, kakor sem jaz, je drugače...“

„Siromašen sem,“ je rekel duhovnik. „To lahko sami vidite. Ne bilo bi me vredno ropati.“

„Potem pa še tisti Američan! Pravijo, da je divji možak, pravi ropar. Pride k človeku in mu reče v svojem jeziku: ‚Stoj! Kod drži pot v...?‘ Ne razumeš ga, kaj pravi, in mogoče se zganeš, ta te pa ustrelji. Ampak mogoče znate angleško, gospod?“

„Kje bom znal! Kako bi mogel znati? Siromašen človek sem.“

„Ali prihajate od daleč?“

Duhovnik je trenutek pomislil: „Iz Concepcióna.“ Tistim tam ne more več škoditi.

Mož je bil videti začasno zadovoljen. Stopal je ob muli, držeč roko na stremenu.

Zmračilo se je in potem skoraj takoj stemnilo.

„Na tej poti je človek žejen,“ je rekel mož. „Ali imate, gospod, morebiti malo pijače?“

„Ne.“

„Če želite priti pred tretjo v Carmen, boste morali priganjati mulo. Ali naj vzamem palico?“

„Ne, ne, naj gre uboga žival, ka-

kor hoče. Zame je vseeno," je rekel zaspano.

„Govorite kakor duhovnik.“

Duhovnik se je naglo zdramil. „Kakšne neumnosti govorite," je rekel.

„Jaz sem zelo dober kristjan," je rekel mož, gladeč duhovniku stopalo.

„Rad verjamem. Tudi jaz bi želel biti.“

„Ah, morali bi biti zmožni povedati to ljudem, ki jim lahko zaupate.“

„Jaz nimam nikomur ničesar zaupati," je rekel duhovnik. „Edino te hlače, zelo so strgane. In to mulo, ki ni dosti prida. To lahko sami vidite.“

„Mula bi ne bila slaba, ko bi prav ravnali z njo. Vidim, da je preutrujena. Kako daleč ste jahali včeraj?“

„Mogoče kakih petintrideset milj.“

„Celo mule so potrebne počitka.“

Duhovnik je izmaknil svoje bose noge iz globokih usnjenih stremen in zlezal na tla. Vejice in korenine na gozdni stezi so duhovnika bodle v podplate, čez pet minut so mu noge krvavele. Zastonj se je trudil, da bi ne šepal.

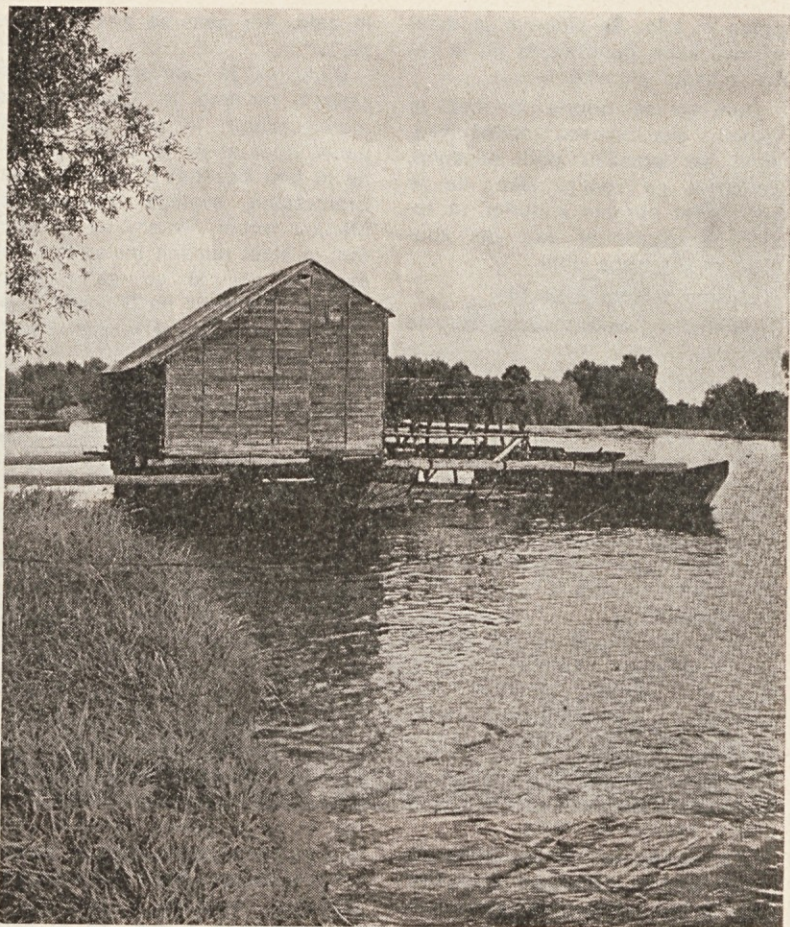
Mešanec je vzkliknil: „Kako občutljive noge imate! Morali bi nositi čevlje.“

Duhovnik je trmoglavo spet zardil: „Siromašen človek sem.“

„Tako počasi nikoli ne pridete v Carmen. Bodite pametni, človek božji! Če nočete iti tako daleč s ceste, da bi prišli na posestvo, vem tudi za majhno kočo, ki ni niti poldrugo miljo od tod. Tam lahko spiva nekaj ur in še zmerom ob svitu prideva v Carmen. Ne zaupate mi. Prav zato, ker sem človek, ki rad naredi uslugo kakeму tujcu, zato ker skušam biti kristjan, mi ne zaupate. Ko bi vas hotel oropati, ali bi ne bil mogel tega že storiti? Stari ste.“

„Ne tako zelo star," je blago rekel duhovnik.

„Dolge ure sem porabil za to, da vas vodim v Carmen, dober kristjan sem in ne želim plačila. Ver-

jetno sem zato doma zamudil za služek, pa nič za to...“

„Zdi se mi, da ste rekli, da imate opravke v Carmen," je pohlevno rekel duhovnik.

„Kdaj sem rekel to?“

Bilo je res, duhovnik se ni mogel spomniti, mogoče mu je tudi krivičen.

„Zakaj naj bi rekel nekaj, kar ni res? Ne, ves dan sem žrtvoval, da vam pomagam, vi pa se nič ne menite, ko je vaš vodnik utrujen...“

„Nisem potreboval vodnika," je blago ugovarjal duhovnik.

„To pravite zdaj, ko poti ni mogoče več zgrešiti; ko bi ne bilo mene, bi bili že zdavnaj zablodili.“

„No, seveda," je rekel duhovnik, „če ste utrujeni, bova počivala.“

Čez pol ure sta prišla do kočice,

Mlin na Muri — tipična podoba naše najbolj vzhodne pokrajine.

narejene iz blata in vejic: na neznatni poseki jo je postavil kmet.

Mož je rekel: „Jaz bom poskrbel za mulo. Vi pojdite noter, ležite in si odpočijte!“

„Pa saj ste vi utrujeni.“

„Jaz utrujen?" je rekel mešanec. „Kako ste prišli na to misel? Jaz nisem nikoli utrujen.“

S težkim srcem je duhovnik vzel svojo vrečico s sedla, odrinil vrata in šel noter, v popolno temo. Prižgal je vžigalico, nikake oprave ni bilo. Samo nekakšen oder iz trde zemlje in raztrgana slamnata rogoznica. Prižgal je svečo in jo z njenim voskom pritrdil na oder. Potem je sedel in čakal. Moža

dolgo ni bilo. Še zmerom je držal v pesti kepo papirjev, ki jih je rešil iz svoje aktovke.

Duri so se odprle in mož je vstopil: dva rumena podočnjaka, nohti so praskali pod pazduho. Sedel je na zemljo tako, da je imel hrbet obrnjen k durim, in rekel: „Kar zaspite! Jaz vas zbudim, ko bo treba oditi.“

„Nisem posebno zaspan.“

„Upihnite svečo! Bolje boste spali.“

„Nimam rad teme,“ je rekel duhovnik. Bilo ga je strah.

„Ali boste zmolili molitve, oče, preden zaspiva?“

„Zakaj mi pravite tako?“ je rekel ostro.

„Oh, to sem seveda uganil. Ampak mene se vam ni treba bati. Dober kristjan sem.“

„Motite se.“

„To bi zlahka odkril, ali ne?“ je rekel mešanec. „Moral bi samo reči: ‚Oče, prosim, spovejte me! Človeku, ki živi v smrtnem grehu, bi tega ne mogli odreči.‘“

Duhovnik je molčal. Čakal je, da bo mož to zahteval. Roka, ki je držala papirje, je trzala.

„Oh, mene se vam ni treba bati,“ je skrbno nadaljeval mešanec. „Jaz bi vas ne izdal. Kristjan sem. Mislim sem samo, da bi bila molitev... dobra...“

„Človek lahko zna moliti, tudi če ni duhovnik.“ Začel je: „Pater noster, qui es in coelis...“ Odločen je bil, da ne zaspi. Mož je gotovo imel kak načrt. Celó vest ga je nehala dolžiti, da je neusmiljen. Vedel je. Judež je bil ob njem. Naslonil je glavo nazaj na steno in priprl oči.

„Ali bedite? Ali ne morete spatiti?“

„Nekaj se mi je sanjalo,“ je zašepetal duhovnik. Odprl je oči in videl, da mož pri durih drgeče. Ostra zoba sta poskakovala gor in dol nad spodnjo ustnico.

„Ali ste bolni?“ vpraša duhovnik.

„Malo mrzlice,“ je dejal mož.

„Ali imate kako zdravilo?“

„Ne.“

Vrata so škripala, tako se je možu tresel hrbet. Rekel je: „To

je zato, ker sem se zmočil v reki...“

Duhovnik je pomislil: ne smem zaspati, nevarno je. Opazovati ga moram. Odprl je pest in izgladil papir. Podržal ga je tik ob plamenu in bral besede: Oltarna družba, Bratovščina svetega zakramenta, Marijini otroci. Potem se je spet ozrl in videl rumene malarične mešančeve oči, ki so ga gledale. Judeža bi Kristus ne bil našel spečega na vrtu. Judež je znal bedeti več ko eno uro.

„Kaj je ta papir, oče?“ je rekel priliznjeno, drgetaje ob durih.

„Ne recite mi ‚oče! Spisek semen je, ki jih moram kupiti v Carmen.‘“

„Ali znate pisati?“ vpraša tujec.

„Brati znam.“

Spomnil se je svoje nekdanje veljave, sedaj pa leži v raztrganih kmečkih hlačah v temni, neprezračeni koči in na njegovo glavo je razpisana nagrada. Ves svet se je bil spremenil. Nikjer ni nobene cerkve, nobenega duhovnega sobrata, razen izobčenca, padre Joséja, v glavnem mestu. Ležal je, poslušaje mešančevo težko dihanje, in se spraševal, zakaj ni ubral iste poti kot padre José in se pokoril postavam. Moje želje so bile prevelike, je mislil, to je tisto. Ni bil zadovoljen s tem, da bi ostal vse življenje duhovnik ne posebno velike župnije. Zdaj so se mu njegove želje obujale v spominu kot nekaj rahlo smešnega, tako da se je ob luči sveče kratko, začudeno zasmel.

Mešanec je odprl oči in rekel: „Ali še vedno ne spite?“

„Kar sami spite!“ je rekel duhovnik, medtem ko si je z rokavom brisal malo potu z obraza.

„Tako me zebe.“

„To je samó mrzlica. Ali hočete to srajco? To ni dosti, morda bo pa le pomagalo.“

„Ne, ne. Ničesar vašega nočem. Ne zaupate mi.“

Ne, ko bi bil ponižen kot padre José, bi lahko sedaj živel z Marijo v glavnem mestu in dobival državno podporo. Napuh je, peklenški napuh, da leži tukaj in ponuja svojo srajco človeku, ki bi ga

hotel izdati. Ko je bil edini preostali duhovnik v državi, je postal njegov napuh samo še večji. Imel se je za vrazjega korenjaka, ki nosi Boga med ljudi, tvegajoč pri tem življenje. Nekega dne bo poplačan za to... Kako malo je tistega, nad čimer se lahko pase njegov napuh! To leto je bral samo štiri maše in spovedal mogoče sto ljudi.

Zelo previdno je vstal in se začel s svojimi bosimi prsti pomikati čez kočo. Priti mora v Carmen in naglo spet oditi, preden bo ta človek... mešanec je zbujalet vtis, da leži tam kot žrtev neke sile... Duhovniku je bilo treba samo stopiti čez njegove noge in odriniti duri.

Vzdignil je nogo nad telo, a roka mešanca ga je zgrabila za gleženj. Kar strmel je vanj. „Kam greste?“

„Nekaj moram opraviti,“ je rekel duhovnik.

Roka ga je še vedno držala za gleženj. „Zakaj bi tega ne mogli opraviti tukaj?“ je javkal mož proti njemu. „Kaj vas ovira, oče? Saj ste oče, ali ne?“

„Otroka imam res,“ je rekel duhovnik, „če mislite na to.“

„Že veste, kaj mislim. Ravnati znate z Bogom, ali ne?“ Vroča roka se ga je oklepala. „Mogoče ga imate tam, v žepu. Nosite ga s seboj, ali ne, za tiste, ki so bolni... No, jaz sem bolan. Zakaj ga ne daste meni?“

„V vročini govorite.“

Ali mož ni hotel prenehati. „Ali naj vam povem, kaj sem počenjal? Vaša naloga je, da poslušate. Jemal sem denar od žensk, da sem delal, že veste kaj, in dajal sem denar dečkom...“

„Nočem vas poslušati.“

„To je vaša naloga.“

„Motite se.“

„Oh, ne! Ne motim se. Ne morete me preslepiti. Poslušajte! Dejal sem denar dečkom, saj veste, na kaj mislim. In jedel sem meso ob petkih. Lagal sem, nisem se postil v postnem času, ne vem, koliko let. Nekoč sem imel dve ženski, povem vam, kaj sem počenjal...“

Duhovnik je rekel: „Zakaj mi pripovedujete vse to?“

Mož je ležal izčrpan in ni rekel nič. Začel se je potiti in njegova roka je izpustila duhovnikov gleženj.

Duhovnik je odrinil duri in stopil ven, bilo je čisto temno. Kako naj najde mulo? Prižgal je vžigalico in stopil naravnost naprej in se zaletel v drevo. V tej neizmereni temi ni bila vžigalica nič boljša od kresnice. Zašepetal je: „Mula, mula.“ Klicati si ni upal, da ga mešanec ne bi slišal.

Na lepem se je iz teme oglasil čudni mulin glas. Bila je lačna ali pa je morda zaduhala kako žival. Bila je privezana nekaj metrov za kočo. Po dveh novih poskusih jo je našel. Mešanec jo je bil razsedlal in sedlo skril. Duhovnik ni smel tratiti časa s tem, da bi še kaj iskal. Zajahal je in šele zdaj je spoznal, kako nemogoče jo je spraviti naprej, če nima niti kosa vrvi okoli vratu.

Neki glas je obtožujoče rekel: „Puščate me tu, da bom umrl.“

„Neumnost,“ je rekel duhovnik. „Mudi se mi. Zjutraj vam bo čisto dobro, ampak jaz ne morem čakati.“

Nekaj je podrsalo v temi, potem je roka zgrabila njegovo golo nogo. „Ne puščajte me samega!“ je rekel glas. „Rotim vas kot kristjan.“ Bil je glas mešanca.

„Tu se vam ne bo nič zgodilo.“

„Kako morete to vedeti, ko se klati Amerikanec tod okoli?“

„Ničesar ne vem o njem. Nisem srečal nikogar, ki bi ga bil videl. Vrh tega je tudi le človek kakor kateri izmed nas.“

„Nočem ostati sam. Občutek mi pravi...“

„Dobro,“ je utrujeno rekel duhovnik, „najdite sedlo!“

Ko sta osedlala mulo, sta se spet odpravila, mešanec se je držal za streme. Duhovnik je mislil: moral bi samo z udarci pognati

Bovec, mesto v gornji Soški dolini, je znano letovišče in planinsko izhodišče.

mulo, pa bi mož ostal onemogel v gozdu.

Enkrat je duhovnik zabodel muli konico svoje palice v meso in jo prisilil, da se je pognala v truden drnec. Čutil je, kako je mešančeva roka vlekla za streme in ga zadrževala. Potem je zaječal, slišalo se je kot „Mati božja!“ in duhovnik je pustil mulo, da je spočasnila korak. Potiho je molil: „Bog, odpusti mi!“ Kristus je umrl tudi za tega človeka. Ta človek ga je namenjen izdati za denar, ki ga potrebuje, on pa je izdal Boga za naslado, ki ni bila niti resnična.

Rekel je: „Ali vam je slabo?“ in ni dobil odgovora. Razjahal je in dejal: „Zajahajte! Jaz bom nekaj časa hodil.“

„Mislite, da ste zelo imenitni,“ je rekel mož. „Pomagate svojim

sovražnikom. To je krščansko, kaj neda?"

„Ali ste mi sovražnik?"

„Tako mislite vi, Mislite, da hočem dobiti sedemsto pesov, tolikšna je nagrada. Mislite, da siromak, kakršen sem jaz, ni zmožen, da bi policiji ne povedal..."

„V vročici govorite."

Mož je rekel z bolnim, zvijačnim glasom: „Seveda imate prav."

„Rajši sedite na mulo!"

Mož bi bil skoraj padel. Duhovnik ga je moral podpreti z ramo. Brezupno je visel z mule. Duhovnik ga je držal z eno roko in počasi sta popotovala proti Carmen.

Bilo je brez koristi: zdaj ne bo mogel ostati tam. Nespametno bi bilo celó hoditi v vas. Zakaj če se to razve, bo nekdo izgubil življenja, vzeli bodo talca.

V prvem svitu se je pokazal mešanec, rumena podočnjaka sta mu štrlela iz odprtih ust. Zares zasluži nagrado, je mislil duhovnik. Sedemsto pesov ni kdo ve kaj, vendar bi z njimi tam v svoji prašni, brezupni vasi verjetno lahko živel celo leto.

Mahoma je mešanec rekel: „Taka je usoda. Neka vedeževalka mi je nekoč napovedala nagrado."

Duhovnik je držal mešanca krepko v sedlu in stopal naprej. Noge so mu krvavele, vendar je vedel, da se bodo kmalu utrdile.

Neki glas je rekel: „Pa ste duhovnik, ali ne?"

„Sem. Ali vam je zdaj boljše? Ne tako mrz, kaj? Ali tako vroče?" In z nekako nezadržano prisrčnostjo je podržal roko na ramenih tega človeka, ki je bil končno tudi božja podoba.

Mož ni odgovoril.

„Zdaj ni več ko šest milj," je spodbujajoče rekel duhovnik. Moral se je odločiti. Rekel je: „Ali ste zdaj dovolj močni, da se boste držali?" Odmaknil je roko. Steza se je cepila: ena pot je držala v Carmen, druga na vzhod. Udaril je mulo nekajkrat po bokih in jo pognal naprej, po poti v Carmen. „V dveh urah boste tam," je rekel, stal je in gledal mulo, kako je šla proti njegovemu domu, noseč izda-

jalca, položenega čez sedežni glavič.

Mešanec se je skušal vzravhati. „Kam greste?"

„Za pričo mi boste," je rekel duhovnik, „da nisem bil v Carmen. Ampak če me tam omenite ljudem, vam bodo dali jesti."

„Zakaj... zakaj...?" Mešanec je skušal muli zaobrtni glavo, vendar ni imel dovolj moči. Šla je kar naprej.

Duhovnik je zaklical: „Ne pozabite! Nisem bil v Carmen."

Toda kam drugam more zdaj še iti?

Mešanec se je oprijemal sedežnega glaviča in roteče vrtil svoje rumene oči: „Ne boste me pustili tu samega. In vi hočete biti kristjan?" Začel je kričé zmerjati. Zašepetal je: „Če se še kdaj srečava, ne morete dolžiti mene..." Seveda je bil upravičeno jezen: izgubil je sedemsto pesov. Obupan je zavpil: „Nikoli ne pozabljam obrazov."

Mladi moški in ženske so hodili okrog in okrog trga v vroči, naelektreni noči: moški v eno smer, dekleta v drugo, nikoli niso spregovorili med seboj. Bilo je kakor verski obred, ki je izgubil ves pomen. S stopnic pred finančnim uradom je gledal mož s samokresom ob boku in ob vhodu v jetnišnico je sedel majhen, osušen vojak s puško pred koleno, in sence palm so kazale nanj kakor ograja iz sabelj. To je bilo glavno mesto te države.

Z neke klopi je gledal vse to mož v oguljeni obleki.

Neki berač se je brez uspeha pretikal od klopi do klopi. Usedel se je zraven moža v oguljeni obleki in začel nekaj na dolgo in široko razlagati. Rekel je, da ima ženo in toliko otrok in da so zadnjih nekaj tednov jedli tako malo.

Mahoma je neka ura odbila pol desetih in vse luči so ugasnile. Mož v oguljeni obleki je vstal in tudi berač je vstal ter mu sledil za petami proti robu trga: njegove boste noge so ploskale po tlaku. Rekel je: „Nekaj pesov bi se vam ne poznalo..."

„O, ko bi vedeli, kako zelo bi se mi poznalo."

„Včasih se mi zdi," je rekel berač, „da bi lahko ubijal."

„Kolikor gre zame, bi se seveda komaj splačalo tvegati. Vse moje na svetu je natanko petnajst pesov in petinsedemdeset centavov. Sam že osemindeset ur nisem jedel."

Berač je rekel: „Lažete! Zakaj niste jedli, če imate petnajst pesov?"

„Veste, porabiti bi jih hotel za pijačo."

„Kakšne vrste pijačo?"

„Pijačo tiste vrste, ki je tujec ne zna najti v kraju, kakor je ta."

„Mislite žganje?"

„Ja in vino."

Berač je stopil čisto blizu, položil mu je roko na rokav: „Človek, danes imate srečo. Koliko ste mi pripravljeni plačati?"

„Za nekaj pijače?"

„Da vas seznanim z nekom, ki bi vam lahko dal malo žganja?"

„Moje grlo je táko," je pojasnil mož v oguljeni obleki, „da pravzaprav potrebujem vino."

„Kutinovo vino?"

„Dal bi vse, kar imam za nekaj pravega pristnega vina iz grozdja."

„Koliko?" je nestrpnostno ponovil berač.

„No, dal bi vam petnajst pesov, vi pa bi mi priskrbeli vino za toliko, kolikor bi se vam pač zdelo potrebno dati."

„Pojdite z menoj!"

Začela sta se spuščati po hribu. Na voglu se je mož v oguljeni obleki ustavil. Navzgor je korakala policija z malomarno obešenimi puškami.

„Počakajte trenutk!"

Med policisti je stopal mešanec, ki sta mu čez ustnico štrlela dva podočnjaka. Mož v oguljeni obleki je stal v mraku in ga gledal, ko je šel mimo. Neki trenutek je mešanec zasakal glavo in pogleda sta se jima srečala.

Potem je šla policija naprej, gor na trg.

„Pojdiva! Hitro!"

(Se bo nadaljevalo)

Življenje je (tudi) smešno

Mlada filmska zvezda novinarju: „Svojo lepoto sem zavarovala za sto tisoč dolarjev.“
„In zakaj vam zavarovalnica premije ne izplača?“

„Kaj je boljše: da si plešast ali da si idiot?“
„Da si idiot.“
„Zakaj?“
„Ker se to ne opazi takoj.“

Optimist je mož, ki čaka na svojo ženo pred trgovino v avtu s prižganim motorjem.

„Ali nisem tatu v svojem delu dobro označil?“ vpraša mladi pisatelj dramaturga.
„Zares odlično, celó tisto, kar govori, je ukradeno.“

„Kako? Sedaj prideš domov? Ob štirih jutraj?“
„Saj je šele, hup, ena.“
„Ni res, štiri je.“
„Res? Pravkar sem slišal v zvoniku biti eno. Celó večkrat — hup — sem slišal samo po en udarec zvona.“

Zobozdravnik vrta in vrta, končno vpraša pacienta: „Ali imate zlato plombo?“
„Ne.“ odgovori ta, „to je že moj gumb pri ovratniku.“

Na programu živinorejske razstave je stalo: „Ob desetih: prihod krav. Ob enajstih: sprejem častnih gostov. Ob dvanajstih: skupno kosilo.“

Neki popotnik opazuje, kako odlaga kmet na vrtu gnoj.
„Oprostite, kam pa boste dali gnoj?“
„Na rdeče jagode.“
„Čudno, mi smo pa dajali na rdeče jagode vedno smetano.“

Žena: „Kmalu bo pomlad, Jaka.“
Mož: „Kakor želiš, Mica.“

Zdravnik možu: „Po pravici vam povem, vaša žena mi ni nič všeč.“

Mož: „Meni tudi ne, gospod doktor, a ko bi vi vedeli, koliko denarja ima!“

„Gospod doktor, prosim, pridite brž, moj mož me je klotnil.“

„Oh, gospa, to pa ni tako hudo!“

„Je, je — on leži brez zavesti na tleh.“

Konzerve in pralni stroji so k osvoboditvi žensk več pripomogli kot revolucije.

Vsak mesec skozi dve leti je neki bralec v knjižnici podaljševal rok za izposojeno knjigo. Knjiga je nosila naslov „Kako se človek nauči hitreje brati.“

„Ali se ti kdaj skoplješ?“
„Se. Enkrat na leto, če je to potrebno ali ne.“

Nekdo reče nekemu, ki ga sreča na cesti: „Oprostite, jaz bi rad v živalski vrt.“
„Kot kaj?“

Škot bere v neki osmrtnici: „Vsa zdravniška pomoč je bila zastonj.“

Kot strela skoči pokonci in pravi: „Naslov tega zdravnika moram na vsak način dobiti.“

Sedemletni fantič pravi svojemu sošolcu: „Končno začelnjam razumevati svoje starše, a za to sem potreboval celo življenje.“

Hčerka pride domov slabe volje.

„Mama, ali mi lahko svetuješ v nečem?“

„Rada, če bom znala.“
„Z Jožetom sem se pravkar sprla. Kdo mora sedaj popustiti?“

„Pred poroko ti, pozneje pa on.“

„Koliko je ura?“
„Deset in deset.“
„Kaj se norčuješ iz mene? Ali ne moreš reči dvajset?“

temi, ki pomaga študentom poglobljati njihovo duhovnost in jim daje pravilne poglede na vero in življenje v javnosti. Ta predavanja običajno izidejo v posebnih knjižicah, ki jih izdaja „Naše tromostovje“ (frančiškani). Poleg teh imajo študentje medicine še posebno predavanja o medicinskih in etičnih problemih.

LJUBLJANA. — Konec februarja je bil na Gospodarskem razstavišču v Ljubljani sejem „Moda“. Na razstavi je sodelovalo 180 proizvajalcev tekstila, konfekcije, trikotaže, čevljev ter usnjenih in krznenih izdelkov. V popoldanskih urah so bile uspele modne predstave.

MARIBOR. — Gospodarski obrat TAM na Teznu in Studenci potrebuje tisoč novih delavcev, ako hoče uresničiti letno proizvodnjo 13.000 vozil. V tovarni računajo na veliko število zdorcev, ki se bodo vrnili, in na pritok delovne sile iz južnih republik. Ob tem pa so naleteli na veliko vprašanje glede stanovanj. Trenutno že gradijo več samskih domov.

MARIBOR. — Predstavniki „Metalne“ in romunskega podjetja „Novimpex“ so sklenili pogodbo za dobavo orjaškega 320-tonskega žerjava, ki ga bodo izdelali v Mariboru in ga transportirali s pomočjo Reškega transportnega podjetja po morju.

MURSKA SOBOTA. — V Prekmurju skrbno negujejo „borovo gostüvanje“, ki spada v predpustnem času med najstarejše pustne običaje na Slovenskem. Povorke pisanih noš so bile letos v Neradnovcih na Goričkem, Domajincih in v Gerlincih. Nevesto jim nadomesti posekan bor.

NOVA GORICA. — „Vozila-Gorica“ so se v desetih letih razvila iz majhne obrtne delavnice v veliko podjetje za izdelavo vseh vrst prikolic. Domači trg potrebuje veliko priklonih vozil, imajo pa tudi dobre izvozne pogoje. Delavci (okrog 1000) so iz bližnje okolice. To daje nove možnosti za razvoj podjetja, ki se počasi preusmerja v serijsko proizvodnjo.

Iz tujih časopisov

Z izrezki iz nepristranskih tujih časopisov osvetljujemo življenje v domovini. Izbor komentarjev skuša biti čim tehtnejši. Seveda pa odgovarjajo za točnost pisanja časopisi oziroma njih poročevalci. Op. uređ.

KAKO DALEČ JE STALINIZEM V JUGOSLAVIJI?

Nova jugoslovanska ustava glede razmerij oblasti nič ne spreminja, jih tudi ne odseva in še manj preprečuje ali usmerja boje za oblast za čas po Titu. Veliko bolj ostaja — to je vsakemu očito — ob strani dejanskega političnega stanja.

Tako je tudi bilo skoraj z vsemi ustavami in ustavnimi spremembami, ki jih je komunistična Jugoslavija doslej producirala. Neki nenavadni nemir, povezan s hlepenjem po tem, da bi stlačili kar se da mnogo slovesnih besed v kar se da mnogo dolgih zakonskih členov, je gnal jugoslovanske komuniste, odkar so na oblasti, k stalnemu brkljanju okrog novih ustav in ustavnih sprememb. Treznost je imela pri tem redko kaj opraviti. Ideje je dobavljal predvsem slovenski partijski voditelj Edvard Kardelj, Titov osebni ideolog ki ima posebno ljubezen za nepraktičnost.

V ustavi iz l. 1963, ki jo je on zasnoval, je ustvaril parlament in volilni sistem, ki nimata po nejasnosti in okorelosti na vsem svetu nič sebi podobnega. Ker niso imeli ljudje pri volitvah — razen izjem — ničesar voliti in ker ni imel parlament nobene besede, se je zazdela ljudem zavozlanost obojega le novo, nepotrebno breme. Vsaj o jugoslovanskem federalizmu pa je možno reči, da je dobil vzpodbude v živahnem ustavnem gibanju. Sprememba ustave 1971 je resno jemala to, da je Jugoslavija zveza več narodov. Ta je bila tudi prva, pri kateri so občani sodelovali. A neostalinistični val, ki se je konec 1971 razlil preko Jugoslavije, ni od do tedaj doseženega mnogo pustil. Zdaj so znova preoblikovali parlament, volilni sistem in kolektivno državno predsedstvo — ljudstvo sprejema vse to neudeleženo.

Tito ni prizadevnosti okrog ustave nikdar posebno resno jemal. Zanj so bila važnejša partijski kongresi in njih sklepi. To se sklada z leninistično-stalinističnim običajem: v vseh komunističnih deželah stoji nad državo partija kot višji del oblasti in s tem v skladu imajo partijska navodila prednost pred državnimi navodili — pred ustavo in ostalimi zakoni. Mnogo bolj jasno kot po različnih ustavah je možno zasledovati politični razvoj Jugoslavije po drugi svetovni vojni po partijskih kongresih.

Šesti partijski kongres 1952, za katerega je dal pobudo bistri Milovan Djilas, je partijo usmeril na pot tistega, kar Sovjeti imenujejo revizionizem. Sedmi kongres, šest let pozneje, je ohranil še del dediščine Djilasa, ki je medtem že dolgo sedel v zaporu. Na devetem partijskem kongresu, pomladi 1969, so poskušali reformatorji svojo partijo dokončno spraviti izpod sovjetskega vpliva. Njih uspeh je bil kratkotrajen — Tito je delo uničil. Na desetem partijskem kongresu, ki je sklican za konec maja, hočejo on in njegovi privrženci izbrisati z obraza partije sledove vsaj prejšnjega kongresa.

A tudi ta prireditev ne bo dežele vzburla. Jugoslovanski narodi imajo druge skrbi. Zagalopirana inflacija, brezposelnost, trdi režim, pri katerem stojita politična policija in kazensko sodstvo pripravljene proti slehernemu poskusu političnega odklona, pritisk na Cerkve, surovo vodenje kulturne politike, zaznavno naraščajoči vpliv Sovjetske zveze — kdo, razen osebja oblastnega aparata, bi se hotel ob vsem tem še zanimati za partijske kongrese? Nihče nima nič pričakovati, razmerje oblasti je jasno.

Ali pa je res tako jasno? Pred nedavnim je Stane Dolanc, za Titom drugi mož v partijskem vodstvu, javno svaril pred neostalinističnimi nevarnostmi

v Jugoslaviji. A ta alarmni klic vzbuja nezaupanje. Ali ni bil predvsem Dolanc tisti, ki je šel Titu zadnji dve leti na roko pri ponovni stalinizaciji? Nič ne kaže, da bi se sedaj hotela on ali njegov mojster popraviti. Je pa možno, da sta oba mnenja, da njuno oblast ogrožajo partijski voditelji in generali, ki so mnogo bolj stalinistično razpoloženi in hočejo Jugoslavijo mnogo tesneje privezati na Sovjetsko zvezo. Tito, Dolanc in njuni privrženci gotovo nočejo prehoditi komunistične poti nazaj do konca, ne v notranji ne v zunanji politiki. Vendar so s svojo smerjo vzbudili sile, ki zahtevajo sedaj doslednost. Nje držati v pravšnih mejah, utegne biti nič kaj preprosto.

Vendar ne smemo poleg tega pozabiti, kako zelo so bile vedno v Jugoslaviji parole proti „stalinizmu“ tudi sredstvo varanja: te naj bi preprečale domače previvalstvo in svet, da sedanji stalinizem preprečuje nekega slabšega. V deželi ni to nikoli našlo velikega odmeva.

Mogoče velja klic to pot Zahodu, kjer narašča kritika jugoslovanskega komunizma. Politiki in pisatelji kot Brandt in Böll so zaskrbljeno vprašali jugoslovanske voditelje o zaprtih zagrebških znanstvenikih in o preganjanih beograjskih profesorjih. Solženicin je še v Moskvi obsodil Titovo notranjo politiko. In pred nedavnimi so tudi nemški mladi socialisti igrali gonjo jugoslovanskih oblasti proti beograjskim profesorjem.

Ponovna stalinizacija je draga.

Frankfurter Allgemeine Zeitung, Frankfurt, 26. feb. 1974.

DJILASOVA BRZOJAVKA

Na mednarodno zborovanje ameriških in evropskih članov akademij, pisateljev, zgodovinarjev in mislecev, ki se je začelo v mestu San José (Kalifornija), sta bila povabljeni tudi beograjski zgodovinar Mihajlo Mihajlov in Milovan Djilas, pisatelj „Novega razreda“, „Nepopolne družbe“ in več drugih družbenokritičnih in leposlovnih del. Ne enemu ne drugemu mednarodno poznanemu možu ni bilo potovanje v Ameriko dovoljeno. Ko so naprosili Djilasa za izjavo, je poslal — v preteklih tednih in mesecih je bil spet kot „začetnik vsega zla“ v Jugoslaviji tarča ostrih napadov — udeležencem posveta v San José pozdravno brzojavko, v kateri je med drugim stalo:

„Ker mi oblasti moje dežele ne dovolijo potovati v tujino, sem oropan duhovnega užitka, da bi se udeležil vašega pomembnega srečanja. A bom s toliko večjo predanostjo in celo z večjo koristjo z vami v mislih. Že polnih dvajset let brezpraven in izobčen v lastni deželi, bi mogel pri vaših razgovorih le težko sodelovati na zahtevani ravni in z zahtevano aktualnostjo... Pošiljam Vam ta pozdrav v imenu pisateljev in znanstvenikov, ki so prisiljeni poslušati ali celo izjavljati tisto, česar ne mislijo. V imenu tistih, ki so zaprti zaradi ene smešnice ali zaradi pred kratkim še dovoljenih kritičnih izjav. V imenu marksistov-humanistov, ki jih prav te dni preganjajo z univerz. V imenu požganih knjig, prepovedanih filmov, k molku prisiljene glasbe in odstranjenih slik. V imenu sramotenihih ver in okrnjenega pouka. V imenu zaradi nesoglašanja opljuvanih in zaradi svojih dvomov prekletih.“

Nihče me ni pooblastil, da to storim; a vem, da boste razumeli to mojo samoopoblastitev: hude razmere me vodijo k temu, da si njih misli in želje prisvajam — česar ne more nihče nikomur zabraniti. In vem, da mi bodo odpustili tisti, v katerih imenu Vas pozdravljam...“

Frankfurter Allgemeine Zeitung, Frankfurt, 4. marca 1974.

SOLŽENICIN — PREIZKUSNI KAMEN ZA JUGOSLAVIJO

Solženicinov primer z veliko pozornostjo zasledujejo v Jugoslaviji. Večina časopisov in televizija so poročali skopo, a po resnici, o poteku izгона. Ali pa bo mogel v Jugoslaviji iziti „Arhipel GULag“, je drugo vprašanje.

(Dalje na str. 38)

PLANICA. — Od 15. do 17. marca so bili na velikanki pod Poncami poleti najboljših skakalcev na svetu in domače elite. S tem so počastili 40. obletnico prvih skakalnih tekem v Planici. Majhna Slovenija je prodrla v svetovno javnost že pred vojno prav po zaslugi te največje skakalnice. Vedno znova so jo povečevali in po njej so pleteli mnogi znani skakalci in dosegli nove svetovne rekorde.

PTUJ. — Arhitekt Dragoslav Tomič je skupščini podal načrte za izgraditev rekreacijskega centra ob vrtini termalne vode na Bregu pri Ptuj. V prvem delu načrtujejo graditev letnega in zimskega kopalnišča, ki naj bi ga zgradili v dveh letih.

RADLJE ob DRAVI. — Skupščina občine je sprejela statut o izgradnji tovarne Hypos-Muta. Pobudo je dala skupina koroških Slovencev, zaposlenih v Nemčiji. Občina jim da zemljišče in kredit, ki ga bodo odplačevali s svojim delom. Stroj jim poskrbi nemški partner, ki jih bodo odplačevali z izvozom. Izdevali bodo naprave s področja hidravlike in pnevmatike. To je praktično prva tovarna, ki jo gradijo delavci sami.

RIBNICA na Dolenjskem. — Na Štekličkova hiši, kjer je svoj čas stala prva ribniška šola, so ob 8. februarju odkrili spominsko ploščo pesniku Prešernu. Tu je mladi Prešeren hodil v šolo (stanoval je pri svojem stricu duhovniku) in je bil za svojo marljivost nagrajen z vpisom v Zlato knjigo. Odkritju je sledil kulturni program.

SEVNICA. — Ob lesenem mostu v Sevnici so začeli s pripravljalnimi deli za nov most iz prednapetega betona. Leseni je že zdavnaj dotrajal in je bilo nujno iskati novih rešitev. Dolg bo 171 metrov in širok 12,60 metrov. S tem bodo uredili tudi nekatere komunalne cestne priključke in dovoze.

STARI TRG pri LOŽU. — Kmetijska zadruga v Cerknici je pred leti zgradila sodobno urejeno restavracijo v novem poslovno-stanovanj-

(Dalje na str. 38)

KOBILJI JAJCI

Pod milim božjim nebom je ču-
da raznovrstnih stvari, živih in
mrtvih, nihče vseh ne pozna.

Pa so bile buče taka stvar, ki
jih njega dni niso poznali v Buta-
lah.

Zanese Butalca pot iz imenitne-
ga domačega mesta v drugo, tam
je bil semenj, pa vidi kup buč.
Zraven stoji kmet in jih prodaja.

Butalec ostrmi: „Oha, kakšna so
ta jabolka! Kolikšno bo šele dre-
vo, ki jih rodi!“

Misli si kmet, da se mož norču-
je, pa mu odgovori: „Kaj se vam
zdi, to niso jabolka, to so kobilja
jajca!“

Se zavzame Butalec: „Kobilja
jajca? Tako, da se konjska žival
izvali iz njih? Konjske živali še ni-
mamo v Butalah, dajte, prodajte
mi jih par!“

Pa se kmet ni dal prositi in je
prodal par in je izbral največji dve,
da bosta v Butalah za pleme, in še
je Butalca poučil: „Jajci je treba
doma zakopati v gnoj, v gnoju naj
ostaneta štiri tedne, ne ure več ne
ure manj. Pa ko preteče čas, boste
zijali, kaj so kobilja jajca.“

Butalec je poslušal in razumel.
Vzel je buči, vsako pod eno pazdu-
ho, zadovoljen se je obrnil domov
proti Butalam.

Buči sta bili težki in nerodni, pot

je šla navkreber, pa ko je prišel
na vrh gore, kjer se pot prevesi
proti Butalam, je bil pošteno tru-
den.

Široko je sedel pod hrast. Buči
si je položil predse med kolena in
je počival in počiva je mislil ve-
sele misli: „Moja dva konjička, ali
bosta vprežena ali bosta jahana?
Jahal še nisem, pa mislim, da ni
težko — na konja sedeš in ga po-
ženeš: Hi!“

Vzkliknil je „hi“ in s kolenom
rahlto dregnil in pogal desno bu-
čo. Pa je buča prehitro ubogala.
Premaknila se je in se zakotalila
po strmem klancu navzdol, od de-
bla do debla je odskakovala, ob

verujem v Boga

Ko so vprašali nekega vesolj-
ca, ali je srečal v vesolju
Boga, je odgovoril: „Ne, Boga
nisem srečal, srečal sem pa
vse razloge za to, da on je.“

Vodja centra za vesoljska
raziskovanja v Severni Ameri-
ki Wernher von Braun je zapi-
sal: „Neizmerno zvezdnato ne-
bo vesoljce neprestano opomi-
nja, da obstaja moč, ki je sil-
nejša kot moč njihovih strojev,
da obstaja modrost, ki je glob-
lja kot računstvo njihovih elek-
tronskih računalnikov, da ob-
staja oblast, ki je večja kakor
oblast njihove države.“

Prvi stavek svetega pisma se
glasi: „V začetku je Bog ustvaril
nebo in zemljo.“ S tem stav-
kom nam je Bog razodel, da svet
ni več in da ni nastal slučaj-
no. Ustvaril ga je Bog. To je
 naredil ga je iz nič.

Svetopisemsko poročilo o
stvarjenju sveta je bilo napisa-
no pred več kot tri tisoč leti.
Napisano je bilo v preprosti
pesniški obliki, da bi ga mogli
razumeti preprosti ljudje tistih
časov. Zato nekaterih trditev ne
smemo jemati dobesedno.

Vse stvari slavijo svojega
Stvarnika. Zvezde npr. s svojo
lepoto, planeti s kroženjem
po določeni poti, rože z barvo
in vonjem, drevesa s sadeži,

živali z lepoto, glasovi, korist-
nostjo.

Človek, ki ima pamet, pa iz
stvari spoznava svojega Boga,
ga priznava za svojega Gospo-
da in mu služi tako, da živi po
njegovi volji. K njemu se obra-
ča v molitvi, ker ve, da ga ima
Bog rad in da mu more po-
magati.

Kako lepo je, kadar se zbere
družina okrog mize k molitvi,
da se pogovori z Bogom!

Kako so znali svetniki skle-
niti prijateljstvo z Bogom, ka-
ko so se znali napolniti z bož-
jim življenjem! Zato so bili ta-
ko iskreni in dobri, tako po-
nižni in potrpežljivi, tako po-
gumni in delavni!

deblu bukve se je razletela na drobne kosce.

Poleg bukve je rasel grm, iz grma je prestrašen skočil zajec in jo počez ubral v reber.

Pa je presenečeni Butalec mislil, da je žrebe tisto in da je skočilo iz buče, pa ga je premilo klical in vabil: „Stoj, konjiček, stoj, saj si moj! Plačal sem jajce, ki si se izvalil iz njega, na, pridi, boš

nad škodo! Tisti, ki se je izvalil, mi je ušel, ta pa, ki sem ga prinesel domov, je bil klopotec.“

Fran Milčinski

GOROVJA, REKE, JEZERA

Slovenija je gorata dežela. Ravnine so le ob nekaterih rekah. Go-

košček koruznega kruha dobil, ne veš, kako je dober!“

Toda zajec ni slišal prijaznih besed, že je izginil v hosti. Pa je zastokal Butalec: „Kolikšna škoda! Tako majceno je bilo, še repato ni bilo, le uhato, pa je že teklo tako hrabro. Kako bi šele teklo, ko bi doraslo!“

Z eno samo bučo je prikoralak domov. Prva pot mu je bila na gnojišče, zakopal je bučo in družini zabičal, da pazijo in da se štiri tedne nihče ne dotakne žlahtnega jajca.

Pa ko so minili štiri tedni, ne ura več ne ura manj, se je družina z gospodarjem vred zbrala okoli gnoja. Previdno so odkopali gnoj. V gnoju je bila buča, vsa gnila in razpadla, o konjičku pa ne sledu.

Pa je gospodar zatarnal: „Škoda

re in hribi so poraščeni z zelenimi gozdovi.

Najvažnejša govorovja so Julijske Alpe, Karavanke, Kamniške planine, na severu in severo-zahodu, na jugu Dolenjske Gorjanci, na Štajerskem Pohorje, Kozjak, Slovenske gorice.

Najpomembnejše slovenske reke so Sava, Drava, Soča, Krka, Savinja in Mura. Vsaka od njih ima po več pritokov.

Med jezери so najbolj znana Bohinjško, Blejsko in Cerkniško jezero. To zadnje je presihajoče, to je tako, da ima vodo le v nekaterih letnih časih.

Ker se v Sloveniji stikajo trije svetovi — Panonska nižina, Kras in alpski svet — je na tako majhnem koščku zbrane toliko lepote.

ugani, če znaš!

En teden je sit,
dva je zvit,
potem se gre skrit.

(Mesec)

Rešitev uganke iz prejšnje številke: Kemik dobi knjigo, ki leži spodaj v sredi; Japonka knjigo z risbo; slepec zgornjo knjigo; Egipčan kamnito ploščo na desni; prijatelj cvetlic knjigo o rastlinah.

ŠESTEROBOREC

Na risbi je narisana fant, ki se ukvarja s šestimi vrstami športa, a pri vsaki njegovi drži na risbi manjka odgovarjajoče orodje. Iz športnikove obleke in drže je treba uganiti, katero orodje uporablja pri posameznem športu.

skem bloku. Lokal je nekaj časa posloval, nato pa so ga zaprli, ker ni bilo interesentov, ki bi lokal vodili. Sedaj je prostore prevzela uprava Postonjskih jam in ureja vse potrebno za ponovno ožvitev lokala.

SV. PETER v Savinjski dolini. — Ob slovenskem kulturnem prazniku 8. februarja so odprli novo šolsko poslopje. Pouk so v njej imeli že prej, vendar še niso bili dokončani upravni prostori in telovadnica. Šola ima 10 učilnic, veliko telovadnico in vse potrebne dodatne prostore.

ŠKOFJA LOKA. — Začeli so z renoviranjem Poljanskih vrat. To je bil eden glavnih vhodov v utrjeno srednjeveško mesto. Odstranili bodo nasuto ploščad ob Grabnu in uredili travnati jarek do obokov kamnitega mostu, ki je nekdanj vodil čez obrambni kanal do obzidja. Vrata, most in stražni stolp nad njim so odkrili lani ob nameščanju kanalizacije. Dela vodi Regionalni zavod iz Ljubljane.

ŠKOFJA LOKA. — V župnijski cerkvi Sv. Jakoba v Škofji Loki so ob delih in izkopavanjih za centralno kurjavo naleteli na kripto (grobnico) z več krstami. Letos praznuje cerkev svojo 700-letnico in je eno najbolj zgodovinskih poslopij na mestu, kjer je bila nekdanja kapela. Novo odkritje bo vsekakor pripomoglo k boljšemu poznavanju škofjeloške kulturne dediščine.

TACEN. — V pritlični hiši v Tacnu se je pred nekaj leti naselila skupina mladih v pisanih oblačilih, z dolgimi lasmi, s kitarami in knjigami v culicah. Bili so nekaka „družina“, prava hipijevska skupina, ki si je po svoje uredila in pobarvala stanovanje, kuhala čaj in mleko pri odprtem ognju in običajno mirno in tiho sedela. Mimo-idočim so radi ponudili svoj čaj. Nikoli niso ničesar vzeli, ne da bi prej vprašali. Vse imetje je bilo skupno in tudi otroci, ki so se jim rodili, so bili skrb vseh. Kar na lepem pa so se tiho in mirno razšli. Izgleda, da so le prišli do spoznanja, da otrok in družina vsekakor zahtevata urejeno življenje.

Najprej zato, ker govori pisatelj v tej knjigi o sokrivdi Lenina in njegovih, kasneje uničenih sobojevnikov za vznik sovjetskega terorističnega sistema. To je ugotovitev, ki bi ji sicer resni zgodovinarji tudi v Jugoslaviji komaj mogli osporavati, ki pa nasprotuje jugoslovanski partijski liniji. V uradnih „ideoloških“ izjavah označuje partija samo sebe za pravo leninistično partijo, torej bolj leninistično, kot je npr. sovjetska, od Stalinovih napak in zmot načeta partija.

Še važnejši pomislek proti Solženicinovemu „Arhipelu GULagu“ pa je namera, tačas sovjetska vodstva ne dražiti. Od Brežnjevega obiska jeseni 1971 obstaja formalna „nenapadalna pogodba“ na področju ideologije in propagande.

Vsekakor so dogodki v teku. Žrtve „normalizacije“ odnosov z vzhodnim blokom in istočasnega „čiščenja“ jugoslovanske partije „tehnokratskih, liberalističnih in anarhističnih elementov“ so postali v prvi vrsti zastopniki demokratizacije in nadaljnega odpiranja Jugoslavije nasproti Zahodu, kar so narekemale gospodarske koristi dežele. Ob tem sta se naenkrat spet pojavila tak ton in način postopanja s stvarmi in osebami iz kulturnega, duhovnega in znanstvenega sveta, kakršna sta bila že dolga leta pozabljena.

Zagrebski *Vjesnik* je 18. januarja objavil članek, ki ga je bržkone vrgel v javnost kot strel za začetek „spontane“ gonje. Članek pavšalno prevzema od sovjetskega tiska „trditve o zaroti“, da so za Solženicina „in ljudi, ki ga podpirajo“, sovjetska delovna taborišča „le preteza za dosego mednarodnega cilja, socializem kot sistem in kot idejo spraviti ob dober glas“. Celotnega Solženicina ni zato „niti v negativnem smislu več“ resno jemati. „Arhipel GULag“ je „pamflet“ in „že privajeno delo“.

Pisatelj tega pamfleta v *Vjesniku* pozna napade v *Pravdi* in *Literaturnaj Gazeti*, saj jih dobesedno prevzema. Ker govori tudi o gledališkem delu „Pojedina zmagovalcev“, ki ga je le sovjetska tajna policija v rokopisnih kopijah razdelila, se zdi, da razpolaga z viri, ki so običajno jugoslovanskim časnikarjem zaprti.

Takšni hitro se razvijajoči tujski čisto sovjetske agitacije sredi Jugoslavije v zelo branem zagrebškem časopisu delujejo vznemirjujoče. Zato je komaj začudljivo, da izvirajo prva svarila pred neostalinističnim dogmatičnim valom prav iz Zagreba, od Bakariča, starega bojnega Titovega tovariša, in od člana CK ZKJ Bilića. Ta svarila je 16. februarja 1974 natančneje določil sekretar CK Dolanc. Izrazil je v imenu partijskega vodstva voljo, da naredijo konec nastajanju „dogmatične“ ali „stalinistične“ frakcije v partiji in na stičnih mestih oblasti v deželi.

Tako postajata nenadoma Solženicin in njegov „Arhipel GULag“ preizkusni kamen za razvoj v Jugoslaviji.

Frankfurter Allgemeine Zeitung, Frankfurt, 28. febr. 1974.

ZAKAJ VZDRŽUJE SOVJETSKA ZVEZA SVOJE ČETE OB MEJAH SREDNJE EVROPE?

Za vztrajno kopičenje sovjetske vojaške sile v Srednji Evropi so v teh tednih našli novo pojasnitev. Če bi prišlo do pričakovanega spora s Kitajsko, tako dokazujejo, potem bi služilo okrog 35 sovjetskih divizij na zahodni meji države na zagotovitev obstoječega političnega stanja v deželah vzhodnega bloka.

Že trditve o vedno bolj neizogibnem in že v bližnji bodočnosti pričakovanem sporu s Kitajsko naleti na precejšnje dvome. Na Daljnem vzhodu so Sovjeti zbrali po razpostavitvi, sestavu, premakljivosti čet in opremi bolj obrambno bojno silo. Zahodno od Urala stoji še vedno nad 70% sovjetske celotne bojne sile in, kar zadeva sprednjo črto — v deželah vzhodnega bloka — v izrecno napadalnem sestavu: 50% oklopnih enot proti le kakim 15% tistih na vzhodu in jasno kopičenje zračnih bojnih sil, ki so bile poleg tega zadnji čas preopremljene za napad.

Odkritja obrambnih strokovnjakov to potrjujejo. Profesor Erickson z univerze v Edinburgu je pred kratkim objavil o tem nekatere podatke v *Times*. Takí podatki so: stalna modernizacija in množenje oklopnih vojaških sil v Vzhodni Evropi — samó pri desetih oklopnih divizijah Vzhodne Nemčije v zadnjih štirih letih za 20% — močnejše oboroževanje s topovi, atomskim orožjem in raketami, sprotno dovažanje najmodernejšega pionirskega materiala in materiala za postavljanje mostov, povečanje zmogljivosti služb v zaledju, npr. vojaških cevovodov.

Nihče ne more mimo dejstva, da dela Sovjetska zveza pogodbe o neuporabi sile istočasno, ko kopiči za napad sposobne vojaške sile na zahodnih mejah svojega tabora. To bi imelo malo smisla, ko bi šlo le za zagotovitev oblasti v vzhodnem bloku v primeru spora s Kitajsko. Ima pa zelo velik pomen, če pomislimo na žalostno stanje v nekaterih zahodnoevropskih državah ali na to, kako blizu prevzemu oblasti so npr. italijanski komunisti ali na nejasen položaj v Jugoslaviji po Titu. Da postaja pod navalom inflacije in naraščajočih sporov v družbi notranje ravnotežje tudi v Franciji in Angliji, ja, celó v Zahodni Nemčiji polagoma bolj krhko, spada prav tako v te račune.

Sovjetsko vodstvo zaznava v meščanski družbi „trenutno zaostritev vseh njenih nasprotij“, neko po njegovem mnenju močno krizo v središčih oblasti, v denarnih odnosih, v preskrbi z energijo, v razmerju do okolja, v zunanji politiki in seveda tudi v ideologiji. „Vsak trenutek,“ je rekel pred kratkim v predavanju kandidat za politbiro Boris Ponomarev (*Pravda*, 19. jan.), „more v tem ali onem delu tega sistema nastati položaj, v katerem bo utrta pot za temeljno revolucionarno preosnovo.“ V vsakem trenutku!

To spoznanje je tisto, kar danes v Kremlju bolj kot kdaj narekuje politiko razvijanja oblasti. To spoznanje je tudi tisto, kar ne daje raznim evropskim konferencam, kolikor se bavijo z razorožitvijo, nikakšnega velikega upanja. Pri tem gotovo nimajo Sovjeti na programu napada, kot bi mogel kdo domnevati, pač pa pritisk na politične procese prilagajanja in bočno zaščito kolikor mogoče „nehrupnih“ preosnov v zahodnih industrijskih družbah.

Frankfurter Allgemeine Zeitung, Frankfurt, 6. marca 1974.

NAČRT „POLARKA“

Da igra Avstrija kljub svoji nevtralnosti v vojaško strateških zasnovah držav Varšavskega pakta kot zbiralno in prehodno ozemlje za vzhodne armije pomembno vlogo, je mogoče v visokih vojaških krogih že dolgo slišati. To domnevo je potrdilo izredno važno vojaško gradivo, ki ga je mogel na svojem begu prinesiti s seboj leta 1968 na zahod pobegli sekretar partije v praškem obrambnem ministrstvu generalmajor Jan Šejna. Iz tajnih načrtov centrale Varšavskega pakta je namreč razvidno, da načrtuje Vzhod v primeru novega svetovnega spora takojšnji napad na Avstrijo, ki mu bo sledila zasedba celotnega državnega ozemlja, in da je tudi v primeru omenjene vojaške akcije Varšavskega pakta proti Jugoslaviji Avstrija predvidena kot prehodno in zasedbeno ozemlje.

Ta strateška zamisel proti Jugoslaviji, ki je po trditvah Šejna veljala vsaj do leta 1968, je nosila ime „Polarka“. Spričo vprašanja, kaj bo, če Tito umrje, je možnost omejenega posega Moskve v jugoslovanski prostor brez dvoma večja kot razvoj v smeri svetovnega vojaškega spora.

Češkoslovaški bivši general, ki je pripadal najožjemu krogu vojaškega vodstva v vzhodnem bloku in velja zato za najvažnejšega prebežnika z vzhoda zadnja leta, misli, da ta tajni načrt v osnovi še danes velja, so ga pa medtem v postranskih stvareh popravili.

Avstrijski obrambni minister Lütgendorf je priznal, da jemljejo na dunajskem obrambnem ministrstvu zelo resno načrte Varšavskega pakta proti Avstriji.

„Polarka“ predvideva za to, da zasedejo češkoslovaške in madžarske čete vzhodno in južno Avstrijo, le čas 24 do 48 ur.

Frankfurter Allgemeine Zeitung, Frankfurt, 25. feb. 1974.

TOLMIN. — V zadnjih tridesetih letih se je število prebivalcev na Tolminskem zmanjšalo za tretjino. Sedaj jih živi okrog 20.000. Polovica od teh pa je zaradi starosti nesposobna za delo. Vsako leto se odseli 250 ljudi. Pred vojno je 80% prebivalcev živelo od bornih kmetij, danes le še 13%. Edina možnost hitrejšega razvoja je v zavzetosti delovnih organizacij, da ustvarijo pogoje zaslužka v domačih krajih.

TRŠKA GORA. — Po nekaj letih trdega dela in prizadevanj si je Franc Zajc iz Novega mesta na Trški gori postavil zidanico, da bi imel vsaj majhen lastni kotiček. Kljub vsem prošnjam gradbenega dovoljenja ni dobil. V upanju, da se bo vse mirno izšlo, je začel z delom. Ko je bila dograjena, so mu jo razstrelili. Vaščani so mu sicer dali moralno podporo, a v razvalinah je ostal del njegovega življenja in bridko razočaranje.

TURNIŠČE pri Ptuj. — V 400 let starem gradu domujeta šola in internat sedanje kmetijske šole. Po nekaj letih prizadevanj so se šoli odprle nove možnosti. V Ptuj so dobili novo lokacijo (severno od pokopališča), kjer je načrtovan tudi nov srednješolski center. Zgradili bodo šolsko poslopje, uredili hleve za živino in perutnino. Šola bo imela na razpolago tudi zemljišča za praktični pouk. Svojo dejavnost bo razširila tudi v vinnogradniško in sadjarsko smer.

VELENJE. — Rudnik lignita je poskrbel za svoje delavce, ki so zaradi naporenega dela v jamah izčrpali svoje zdravje, s tem, da jim je poskrbel lažje delovno mesto s proizvodnjo plastičnih izdelkov. Trenutno izdelujejo plastično embalažo in plastične niti.

ŽUŽEMBERK. — Pri kulturno-umetniškem društvu so ustanovili pevski zbor. Za petje je pokazalo zanimanje veliko ljudi, ki pridno prihajajo na vaje. Vodi jih profesor iz sosednjega Dvora. V Ajdovcu pa se pred letom ustanovljeno Gasilsko društvo prizadeva za gradnjo novega gasilskega doma. Pomoč pričakujejo od delovnih organizacij in občanov.

mali oglasi

PREVODE DOKUMENTOV, ki jih potrebujete za sklenitev zakona, vam radi poskrbijo slovenski duhovniki. Obrnite se vedno na najbližjega!

ZA CERKVENO POROKO potrebujete krstni list, ki ni star več kot tri mesece: Javite se en mesec pred poroko pri duhovniku, ki vas bo poročil, da lahko uredi oklice in dokumente in se zmeni s krajevnim župnikom za kraj in čas poroke.

NA VSEH URADIH, kjer vas sprašujejo po narodnosti ali državljanstvu, povejte najprej, da ste Slovenci, potem šele, da ste Jugoslovani. Pri izpolnjevanju vseh formularjev napišite pri rojstnem kraju vedno: Slovenija-Jugoslavija.

MALE OGLASE sprejema uredništvo „Naše luči“ do 5. v mesecu pred naslednjo številko. Oglasi smejo obsegati največ 100 besed. Za vsebino oglasov uredništvo ne odgovarja. Cenik malih oglasov: Minimalna cena (do 20 besed) je: 40 avstrijskih šilingov, vsaka nadaljnja beseda pa 1.50 avstrijskega šilinga (ali enako vrednost v drugi valuti). Uredništvo posreduje le naslov oglaševalca, na druga vprašanja glede malih oglasov ne odgovarja. Kdor hoče zvedeti za naslov oglaševalca, naj pošlje v pismu v denarju ali v mednarodnih poštah kupnih pristojbino za dvoje pisem v tujino.

● JANKOVIČ, 17 rue de Belgrade, 54 Tucquegnieux, Francija, posreduje uradne prevode in prošnje. Pišite mu!

● PREVAJALSKA PISARNA V MÜNCHNU vam ekspresno in uradno uredi vse prevode iz slovenščine in srbohrvaščine, piše prošnje, daje informacije in poučuje nemščino po zanesljivi metodi. Dipl. filolog JOSEPH ARECH, 8 München 50, Pfeilschifterstraße 21, tel. 14 13 702.

● SLOVENSKI, HRVAŠKI IN SRBSKI EKSPRES-PREVODI, sodno overovljeni: sodni prevajalec in tolmač MILENA GRATZA, 8 München 50, Menzingerstr. 195, tel. 8 12 18 20. Končna tramvajška postaja linije 17 ali 21, nato z avtobusom 77 (Finsterwalderstraße) ali 75 (Eversbuscherstraße).

● Sem SLOVENKA, preprosta, vsele narave, stara 26 let, že več let v Nemčiji. Rada bi spoznala resnega fanta. Fotografija zaželeno. Naslov posreduje uprava Naše luči, če pošljete v pismu pristojbino, kot je navedena v barvnem pasu te strani spodaj. (Št. 12).

● Sem SLOVENKA, stara 22 let, 2 leti na delu v Švici. Ker pričakujem otroka, bi si rada našla fanta, ki bi se hotel z mano poročiti in postati mojemu otroku dober oče, meni pa dober mož. Ločenci izključeni. Naslov posreduje uprava Naše luči, če pošljete v pismu pristojbino, kot je navedena v barvnem pasu te strani spodaj. (Št. 13).

● SLOVENKA, stara 28 let, zaposlena v Avstriji, želi spoznati skrbnega fanta s poklicem, da bi skupaj ustvarila miren in srečen dom. Alkoholiki in ločenci izključeni. Zaželeno samo resna ponudba s fotografijo. Naslov posreduje uprava Naše luči, če poš-

ljete v pismu pristojbino, kot je navedena v barvnem pasu te strani spodaj. (Št. 14).

● Katero SLOVENSKO DEKLE ali ŽENA, tudi z otrokom, bi mi hotela pomagati v gospodinjstvu in trgovini v ZR Nemčiji? Nudim stanovanje, hrano in dobro plačo. Naslov posreduje uprava Naše luči, če pošljete v pismu pristojbino, kot je navedena v barvnem pasu te strani spodaj. (Št. 17).

● Iščemo dva GOZDNA DELAVCA iz Slovenije za delo v Nemčiji. Pogoji: znati ravnati z motorno žago. Nastop takoj. Plača po dogovoru. Naslov posreduje uprava Naše luči, če pošljete v pismu pristojbino, kot je navedena v barvnem pasu te strani spodaj. (Št. 16).

● SLOVENCEM V PARIZU IN OKOLICI: Kdor se hoče temeljito naučiti voziti in to pri slovenskem inštruktorju, naj se obrne na FRANC AUTO ECOLE, 39 rue de Maubeuge, Paris 9°, tel. 878-95-93, métro Cadet ali Poissonnière.

● Prodaj HIŠO v Ljubljani z velikim vrtom za gotovino. Stane Željko, 8 München 70, Siemensallee 4, BR Deutschland.

● Prodaj skoraj dograjeno enodružinsko HIŠO z delavnico in garažo pri Ptujju. Naslov posreduje uprava Naše luči, če pošljete v pismu pristojbino, kot je navedena v barvnem pasu te strani spodaj. (Št. 15).

● V Podnartu na Gorenjskem prodaj enonadstropno HIŠO, zgrajeno do tretje faze, primerno za obrt. Vse ostale informacije daje Jože Rozman, Poljšica 3, Yu-64244 Podnart, Slovenija, Jugoslavija.

Vzemi in beri!

Peter Klepec:

● TEHARJE SO TLAKOVANE Z NAŠO KRVJO

To delo je podobno knjigi „V Rogu ležimo pobiti“. Prav tako kot ona poroča o protikomunističnih borcih, ki so jih Angleži konec maja 1945 poslali s Koroškega v Jugoslavijo, le s to razliko, da gre tu za tiste, ki so bili poslani preko Pliberka na Štajersko in jih je nova oblast likvidirala po raznih krajih Štajerske, največ v bližini Teharj.

Poročilo očitno je iskrena, a strahotna — poročajo pač o tedanjem dogajanju. A tudi to je del slovenske zgodovine in, kot je zapisal Solženi-

cin, lepše bodočnosti ni mogoče graditi, če ne pride prej na dan vsa revnica iz preteklosti.

Matjaž Kovač:

● V ROGU LEŽIMO POBITI

Drobna knjižica poroča o protikomunističnih borcih, ki so jih Angleži konec maja 1945 izročili s Koroškega v Jugoslavijo, kjer jih je dala nova oblast na raznih krajih po Gorenjskem, največ pa v Kočevskem Rogu brez vsakršne predhodne sodbe in po silnem poniževanju pobiti. Delo je pisano za dobre živce, se pa po tematiki uvršča v isto literaturo, katere vrh je Solženicinov „Arhipel GULag“.

Obe knjigi dobite v Mohorjevi knjigarni v Celovcu, Viktringer Ring 26.

PADALEC

V temni noči se spusti izredno pogumni in nevznemirljivi padalec Petrič iz letala na sovražno ozemlje, da bo tam izvršil neko sabotažo.

Položi dinamit pod most, napelje vžigalno vrstico do dovolj oddaljenega grma in čaka na uro „x“, ko bo vrstico zažgal. Znamenje bo dobil od prvega strela iz topa, ki ga bo slišal v daljavi. Od tistega trenutka bo moral čakati natančno tri minute in potem sprožiti razstrelivo. Vse mora opraviti z največjo točnostjo, da bo most zletel v zrak točno v trenutku napada.

Petrič ne odmakne oči od svetlikajočih se kazalcev na svoji uri, a po neki usodnosti mu spodrsne, pade na tla in ura udari močno ob skalo. V trenutku se ustavi, saj je čisto razbita. V tem hipu je čuti strel iz topa in kljub nesreči, ki se je Petriču z uro pripetila, bo vrgel most v zrak natančno v trenutku, kot so mu ukazali.

Kako?

Veste pa, da:

1. Petrič nima s seboj nobenega aparata, s katerim bi mogel meriti čas;
2. da ni kakšen skušeni muzikant, ki bi bil navajen čas spraviti v natančen ritem;
3. da bi ne mogel točno v domenjenem času prižgati vrstico, če bi štel sekunde;
4. da je nebo popolnoma temno in ni mogoče videti ne lune ne zvezd;
5. da ne more slišati nikakšnega šuma razen neenakomernega šuma reke od mostu;
6. da ni v bližini ne mesta, ne raztresenih hiš, ne kakšne osebe.

LETNICA

Poiskati je treba neko letnico 19. stoletja. Vemo, da je vsota številik desetic in enic enaka številki desetic in da je številka stotic enaka vsoti številik tisočic in desetic. Za katero letnico gre?

REŠITEV PREJŠNJIH UGANK

BRINOVEC ALI KONJAK: Vsekakor konjak. Zapovrstje je bilo možno dvojno: konjak, brinovec, konjak, brinovec, brinovec, brinovec, konjak ali pa konjak, brinovec, brinovec, brinovec, konjak, brinovec, konjak.

ŠTEVILČNA KRIŽANKA: Rešitev je na risbi.

4	+	2	:	3	=	2	
-		x		x			
2	+	2	x	2	=	8	
+		+		x			
3	x	1	+	1	=	4	
=	5		=	5		=	6

MOTORIST IN KOLESAR: Če si zamislimo, da je pot razdeljena na 60 enakih delov, prevozi Tone v eni minuti 4 dele, Peter pa le 1. Torej prevozi skupaj 5 delov poti v eni minuti. Za vso pot potrebujeta (60 : 5 =) 12 minut.

STARŠI: Nikov oče je zdravnik. Po danih podatkih je mogoče narediti tole razporednico:

Očetov poklic:

adv. zdr. not. čast.

A	L	M	I	N
A	I	M	L	N
C	L	I	M	N
D	M	N	I	L

Ker je Aco vse nápak povedal, ni N sin častnika: ko bi bil I ali M, bi poleg njega še eden od ostalih vse nápak povedal, kar pa ni v skladu s tem, kar je povedala gospa. Zato je L sin častnika. Iz tega sledi, da je B, ki se je zmotil o M (kjer se ujema z A, kar ne more biti res), o L (ki je sin častnika) in o N (ki ne more biti sin častnika), je prav povedal o I. Prav tako je C, ki se je zmotil o L, I in N, povedal resnico o M. Zato je D tisti, ki je povedal dve resnični trditvi: tisto o L in, po izključevanju drugih, tisto o N. N je torej sin zdravnika.

PIRHI

V košarici je 48 pirhov: 12 rdečih, 12 modrih, 12 zelenih in 12 rjavih. Zaprete oči, posežete v košarico in vzamete do-

ločeno število pirhov iz nje, ravno toliko, da bodo med njimi gotovo vsaj trije iste barve. Koliko pirhov najmanj morate vzeti?

ŠAHOVSKI KONJ SKAČE

Začeti morate pri številki 1 in nadaljevati v obliki skoka šahovskega konja tako, da pridete do številke 20, a najprej morate obiskati vsa bela polja, potem pa vsa črna. V kakšnem zaporedju obiščete polja?

1	2	3	4	5
6	7	8	9	10
11	12	13	14	15
16	17	18	19	20

Erscheinungsort: Klagenfurt.

Verlagspostamt: A-9020 Klagenfurt.

P. b. b.

SLOVENSKI DUHOVNIKI PO EVROPI

ANGLIJA

Msgr. Ignacij Kunstelj, 62 Offley Road, London S.W. 9. (Tel. 01-735-6655).

AVSTRIJA

Ciril Lavrič, Kirchenstraße 1, 4053 Haid bei Ansfelden.

Martin Belej, Enzenbach, 8112 Gratwein bei Graz (Tel. 0 31 24 - 23 59).

Anton Miklavčič, Kappelleng. 15, 9800 Spittal/Drau. (Tel. 0 47 62 - 3 34 62).

P. Štefan Kržišnik, Zist. Stift. 6422 Stams, Tirol.

Alozij Sterle, Kolonitzplatz 1, 1030 Wien 3.

„Korotan“, Albertgasse 48, 1080 Wien VIII.

Slovenski socialni urad, Seitzerg. 5/II. 1010 Wien I (za cerkviyo Am Hof).

Janez Žagar, Bahnhofstr. 13, 6800 Feldkirch, Vorarlberg.

BELGIJA

Vinko Žakelj, rue des Anglais 33, B-4000 Liège. (Tel. 04/23-39-10).

Kazimir Gaberc, rue L. Empain 19, B-6001 Marcinelle. (Tel. 07/36-77-54).

FRANCIJA

Nace Čretnik, 4 rue St. Fargeau, 75020 Paris. (Tel. 636-80-68).

Jože Flis, 7 rue Gutenberg, 75015 Paris. (Tel. 577-69-93).

Stanislav Kavalar, Presbytère Ste. Barbe, rue de Lens, 62680 Méricourt.

Anton Dejak, 33 rue de la Victoire, 57710 Aumetz.

Msgr. Stanko Grims, 259 bis Avenue de l'Europe, 57800 Freyming-Merlebach.

Franjo Pavalec, 8 Avenue Pauliani, 06000 Nice.

ITALIJA

Franc Bergant, Via dei Colli 8, 00198 Roma. (Tel. 845-0-989).

NEMČIJA

Dr. Janez Zdešar, 8 München 2, Schubertstr. 2-I. (Tel. 089 - 53 64 53).

Mirko Jereb, 28 Bremen 1, Kolpingstr. 3. (Tel. 0421 — 32 84 10).

Ivan Iško, 43 Essen-Altenessen, Bausenhorststr. 2. (Tel. 0201 - 34 40 45).

Pavel Uršič, 42 Oberhausen 11, Oskarstr. 29 (Tel. 02132 - 6 26 76).

Ludvik Rot, 5 Köln 1, Norbertstr. 25. (Tel. 0221 - 24 38 89).

Jože Bucik, 5 Köln 1, Norbertstr. 25. (Tel. 0221 - 24 38 80).

Dr. Edo Škulj, 6 Frankfurt 70, Textorstr. 75-II. (Tel. 0611 - 61 37 22).

Jože Cimerman, 68 Mannheim, A 4, 2. (Tel. 0621 - 2 85 00).

Ciril Turk, 73 Esslingen, Häuserhaldenweg 36. (Tel. 0711 - 38 21 74).

Janez Demšar, 7417 Pfullingen, Burgstr. 7. (Tel. 07121 - 7 75 25).

Dr. Franc Felc, 798 Ravensburg, Ra ueneggstr. 13. (Tel. 0751 - 2 20 00).

Feliks Grm, 807 Ingolstadt, Hohe Schulstr. 3 1/2. (Tel. 0841 - 34 2 74).

P. Janez Sodja, 8 München 80, Röntgenstr. 5. (Tel. 089 - 98 19 90).

Dr. Branko Rozman, 8 München 2, Schubertstr. 2-I. (Tel. 089 - 53 64 53).

Štefan Vereš, 1 Berlin 61, Methfesselstr. 43, Kolpinghaus. (Telefon 030 - 785 30 91 do 93), in 1 Berlin, Kolonnenstr. 40. (Tel. 030 - 784 84 34).

NIZOZEMSKA

Vinko Žakelj, rue des Anglais 33, Luik, Belgie.

ŠVICA

P. Fidelis Kraner, Postfach 191, Seebacherstraße 15, 8052 Zürich.
(Tel. 01/50-44-15).

P. Angel Kralj, Kapuzinerkloster, 4500 Solothurn. (Tel. 065 / 2-19-55).